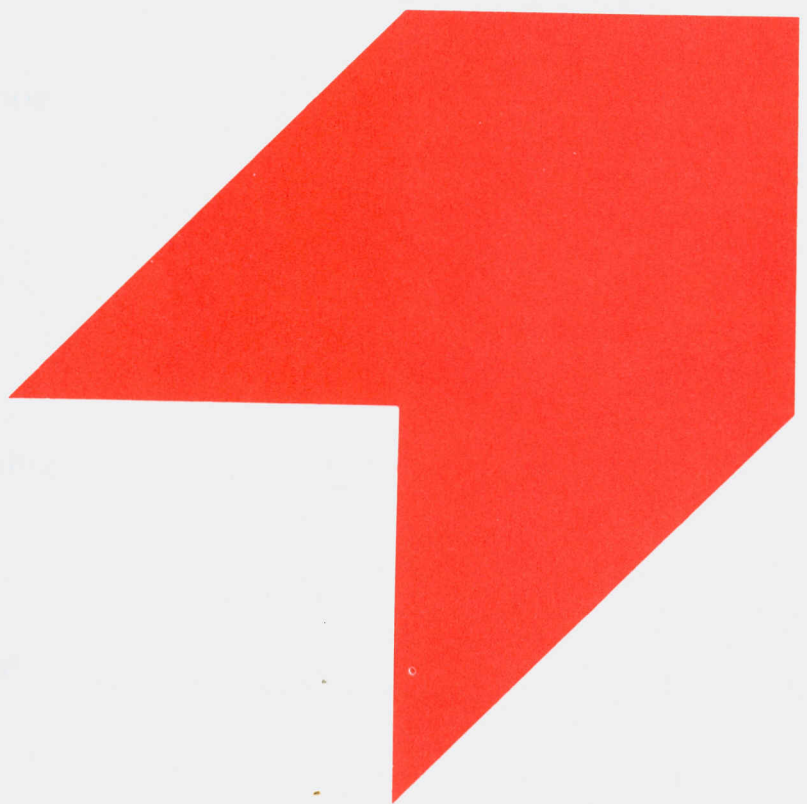

Europa 7 juni 1979

**Verkiezingsprogramma van de Partij van
de Arbeid voor de Europese verkiezingen**

**Oproep aan de Europese kiezers van de
Federatie van Socialistische- en
Sociaal-democratische Partijen in de EEG.**

**Informatie over de Federatie van
Socialistische- en Sociaal-democratische
Partijen in de EEG.**

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Donderdag 7 juni kiezen we voor het eerst rechtstreeks onze afgevaardigden naar het parlement van de Europese Gemeenschap. Dat worden er voor Nederland totaal 25.

Vijfentwintig landgenoten in een parlement dat 410 zetels gaat tellen. Wie wat wil bereiken, zal moeten samenwerken. Met gelijkgezinden uit de 8 andere landen van de Gemeenschap. Wie voor de Partij van de Arbeid in het parlement van de Gemeenschap wordt gekozen, vindt de basis voor samenwerking allereerst in de Socialistische Fractie, waarin de socialisten uit de negen landen zijn verenigd. Maar ook met andere vooruitstrevende in het parlement zullen PvdA'ers waar mogelijk gezamenlijk optreden.

De PvdA afgevaardigden zijn in het 'Europees Parlement' gebonden aan het verkiezingsprogramma van de partij.

Dat programma werd door het partijcongres op 10 februari 1978 vastgesteld. Waar het programma over politieke problemen géén uitsluitel geeft geldt voor de PvdA-ers het nationale programma 'Voorwaarts' dan wel het nieuwe Beginselprogram van de partij, dat oktober 1977 werd vastgesteld.

In de Gemeenschap werken socialisten en sociaal-democraten zowel in het parlement als daarbuiten samen. Samen ontwierpen ze een "Oproep aan de Kiezer". Op het tiende congres van de "Federatie", dat van 10 tot en met 12 januari 1979 in Brussel werd gehouden, werd dat door alle partijen aanvaard.

Die oproep geeft aan wat de Europese Socialisten en Sociaal-Democraten gemeenschappelijk in het parlement zullen nastreven. Programma en 'Oproep' vindt u op de volgende pagina's.

Inhoud

	pagina
I. VOORWOORD	4
II. DEMOCRATIE EN INSTELLINGEN	
1. Algemeen	6
2. Het Europees Parlement	
3. De Europese Commissie	
4. De Raad van Ministers	7
5. Het Europees Hof van Justitie	
6. Het Economisch en Sociaal Comité	
7. Een democratische Gemeenschap als beschermer van de mensenrechten	
III. ECONOMISCH EN SOCIAAL BELEID	
1. Een gemeenschap met volledige en volwaardige werkgelegenheid	8
2. Een gemeenschap met prijsstabiliteit	10
3. Een Gemeenschap met een rechtvaardiger inkomens- en vermogensdeling	
4. Een Gemeenschap met een democratische economische structuur	
5. Een Gemeenschap met een economische democratie	14
6. Een Gemeenschap met een verbeterde sociale zekerheid	16
7. Een Gemeenschap met betere bestaansmogelijkheden en arbeidsvoorwaarden	
8. Een Gemeenschap met betere vormingsmogelijkheden	18
IV. BUITENLANDS BELEID	
1. Europa als faktor voor het evenwicht in de internationale betrekkingen	19
2. Europa als faktor voor ontspanning	20
3. Europa als faktor voor solidariteit	21

I Voorwoord.

De Partij van de Arbeid verklaart tegenover de kiezers in de Europese Gemeenschap dat zij in vrede een Europa wil opbouwen met meer vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid en solidariteit.

Ons doel is een voor al zijn burgers menselijker en socialer Europa, in het kader van een nieuwe internationale orde, gebaseerd op socialistische beginselen.

De bevrijding van de mens van elke vorm van afhankelijkheid en nood is overal in de Europese Gemeenschap het belangrijkste doel van de socialisten. Zij zijn zich daarbij scherp bewust van de plichten die juist democratisch-socialisten, die uitgaan van het beginsel van de solidariteit met de verdrukten, hebben ten opzichte van de ontwikkelingslanden. Aangezien de lidstaten van de EEG behoren tot de groep rijkste landen ter wereld, rust op de Europese Gemeenschap een bijzondere verantwoordelijkheid zich daadwerkelijk in te zetten voor een gelijke verdeling van inkomen, kennis en macht in de wereld. In het belang van deze doelstelling dient de PvdA, samen met de andere socialistische partijen in de lidstaten van de Europese Gemeenschap, te streven naar een verandering van de economische en maatschappelijke structuur. Deze verandering kan door Europese integratie en samenwerking worden bevorderd, want tegenwoordig is elk land te klein om deze taak alleen te kunnen vervullen.

Ondanks de inspanningen die wij ons overal in de Gemeenschap en in elke lidstaat hebben getroost en ondanks de vooruitgang die dank zij deze inspanningen kon worden geboekt, zijn wij nog ver van dit doel verwijderd. Inflatie en werkloosheid zijn thans onaanvaardbaar hoog. Al de so-

cialistische partijen in de EEG zijn tegenover alle inwoners van hun landen verplicht economische en sociale voorwaarden te scheppen voor vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid en solidariteit.

Onrechtvaardige samenlevingsstructuren, een ongelijke inkomens- en vermogensverdeling, nog altijd bestaande ongelijke kansen en ongelijke mogelijkheden wat betreft de toegang tot kennis en macht vormen nog steeds hinderpalen op onze gemeenschappelijke weg.

Overal in Europa strijden socialisten in dienst en in het belang van de mens voor de afschaffing van deze onrechtvaardigheden en van deze ongelijke kansen en voor een harmonische ontwikkeling van de samenleving.

Om dat te bereiken moeten wij in de eerste plaats in onze eigen landen handelend optreden, maar tegelijkertijd ernaar streven de Europese integratie en samenwerking op democratische wijze te verbeteren.

De socialistische partijen van de Europese Gemeenschap hebben elk een verschillend historisch erfgoed. Zij zijn actief in landen waarin het economisch ontwikkelingspeil, de mate waarin maatschappelijke tegenstellingen een rol spelen, de culturele tradities, de mate waarin men open staat voor de problemen van onze samenleving en het spel van nationale politieke krachten zeer sterk uiteenlopen.

Naast een morele plicht t.o.v. de volgende generaties is het in het directe belang van Europa een positieve oplossing te vinden voor de enorme problemen van de Derde

Wereld, de groter wordende schaarste aan grondstoffen, voedsel en energie en de dikwijls miskende gevaren van de milieuvervuiling.

Zonder een duidelijk omschreven politiek konsept zijn voor deze vraagstukken geen oplossingen te vinden en zonder politieke macht kunnen de oplossingen niet worden doorgezet.

Na de Tweede Wereldoorlog ontstond er een sterke schaalvergroting, die gepaard ging met de konsentrasie van de macht bij een beperkt aantal mammoetondernemingen die over de nationale grenzen heen zijn gegroeid. Deze multinationale ondernemingen beheersen de wereldmarkt en beschikken over een groot deel van de technische en wetenschappelijke kennis. Zij kunnen zich aan controle door nationale regeringen onttrekken, terwijl de vakbeweging geen greep op hen heeft. Daarom moet de Europese samenwerking ertoe bijdragen dat de nationale lidstaten meer controle op deze multinationale ondernemingen kunnen uitoefenen.

De Europese Gemeenschap is er onvoldoende in geslaagd een doelmatige samenwerking en een doelmatig gemeenschappelijk beleid te ontwikkelen ten aanzien van vrijwel alle onderwerpen die in de Europese verdragen worden genoemd, dan wel door de lidstaten tot onderdeel van hun samenwerking zijn gemaakt. Mede daardoor slaagde de Europese Gemeenschap er slechts op gebrekkige wijze in deel te nemen aan internationaal overleg over deze aangelegenheden.

Het Verdrag waarbij de Gemeenschap in het leven werd geroepen beoogde het tot stand brengen van een gemeenschappelijke markt, waarop de kapitalistische ondernemingen geacht worden in vrije concurrentie met elkaar te treden. Maar door de

kapitalistische schaalvergroting bestaat er geen vrije concurrentie en de werking van de wet van vraag en aanbod wordt belemmerd. Wat vroeger al een theorie was waarmee de praktijk niet bleek te kloppen, is nu helemaal geworden tot de verdediging van de belangen van de grote ondernemers. Het gemeenschappelijk doel van de socialistische partijen tegenover deze ontwikkeling is de opbouw van een socialistisch Europa.

De socialisten spannen al hun krachten in voor een Gemeenschap waarin de burgers in vrede en in een sociaal gewaarborgde vrijheid leven en onbelemmerd van hun democratische rechten gebruik kunnen maken.

Wij, socialisten, zijn ons er wel van bewust dat in een machtsvorming op Europees niveau de gevaren schuilen van een centralistische besluitvorming over de hoofden van de burgers heen. De overheid moet voor en van de burgers zijn en dat betekent dat hoe dichterbij huis de beslissingen vallen hoe beter. De Europese Gemeenschap moet daaraan bijdragen.

II Democratie en instellingen.

1. Algemeen.

De socialisten beschouwen de rechtstreekse verkiezingen van het Europese Parlement als een stap op weg naar de democratisering van de Europese Gemeenschap. Leden van het Europese Parlement kunnen geen lid zijn van een nationaal parlement.

Het Europese Parlement heeft thans de beslissingsbevoegdheid over een gedeelte van de uitgaven van de Europese begroting. Het kan tevens ten aanzien van het totaal der begrote uitgaven besluiten tot aanvaarding of verwerping. Ten aanzien van besluiten, die de Raad van Ministers op voorstel van de Commissie neemt, kan het Europese Parlement slechts een advies uitbrengen.

Ten aanzien van de bevoegdheid van de Commissie om bepaalde wetgevende en beleidsbehandelingen te mogen verrichten, bestaat geen enkele medebeslissende en een onvoldoende controlerende bevoegdheid van het Europese Parlement.

Ten aanzien van de bevoegdheid van de Raad van Ministers om besluiten te nemen, verkeren de nationale parlementen veelal in de feitelijke onmogelijkheid daarop een beslissende invloed uit te oefenen. De democratische controle van de nationale parlementen op de Raad dient daarom te worden versterkt.

De Europese Gemeenschap beschikt over aanzienlijke eigen middelen. Het vaststellen van de Europese begroting, wordt in de praktijk noch door het Europese Parlement, noch door de nationale parlementen beslist.

Voor de overdracht van taken aan de Europese Gemeenschap en de uitbreiding van haar bevoegdheden - ook in het kader van de Europese politieke samenwerking - bestaan daarom bepaalde voorwaarden:

- de uitdrukkelijke instemming van de nationale parlementen moet zijn verworven;

- de democratische zeggenschap en controle binnen de Gemeenschap dienen te zijn gewaarborgd;

- de uitbreiding van taken van en de overdracht van nieuwe bevoegdheden aan de organen van de Europese Gemeenschap dient zodanig plaats te vinden, dat de verwezenlijking van een democratisch-socialistisch programma op nationaal niveau niet kan worden tegengegaan;

- De Europese samenwerking in EG-verband dient dusdanig plaats te vinden dat de Europese Gemeenschap zich in democratisch-socialistische richting kan ontwikkelen.

De Europese Ministerraad en de organen van het Europese Parlement behoren in principe openbaar te vergaderen en dienen in ieder geval hun besluiten in het openbaar te nemen.

2. Het Europese Parlement.

Binnen het kader van de bevoegdheden van de Europese Gemeenschap zal het Europese Parlement de begroting vaststellen en tezamen met de

Raad van Ministers beschikken over de bevoegdheden tot wetgeving.

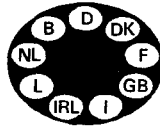
3. De Europese Commissie.

Vóór alles dient de Europese Commissie volledig gebruik te maken van de bevoegdheden die zij krachtens de bestaande verdragen bezit. Aan de Commissie moet meer speelruimte worden toegekend om zelfstandig te kunnen handelen in het kader van het gemeenschapsbeleid. De Raad moet daartoe vaker uitvoerende bevoegdheden aan de Commissie overdragen.

Het Europese Parlement heeft een doorslaggevende stem bij de benoeming van leden van de politiek samengestelde Europese Commissie. Daarbij dient gewaarborgd te zijn, dat alle lidstaten in de Commissie zijn vertegenwoordigd. De leden van de Europese Commissie zijn individueel en kollektief verantwoording schuldig aan het Europese Parlement.

4. De Raad van Ministers.

Als stap op weg naar democratisering van de Gemeenschap verplicht de Raad zich over initiatieven en adviezen van het Parlement uit te spreken en het binnen een verplichte termijn op de hoogte stellen van de tenuitvoerlegging.

Om de besluitvorming in de Gemeenschap te verbeteren wijkt de Raad - behalve in de in de

verdragen genoemde gevallen - slechts bij wijze van uitzondering af van het principe van meerderheidsbesluiten.

De Europese Raad van regeringsleiders neemt dezelfde plaats in als in de Europese verdragen voor de Raad van Ministers is voorzien.

5. Het Europese Hof van Justitie.

De bevoegdheden van het Europese Hof van Justitie dienen te worden uitgebreid om steeds een doelmatige bescherming van de grondrechten te waarborgen wanneer gemeenschappelijke maatregelen de burger raken. Daarom moeten de mogelijkheden om een beroep te doen op het Europese Hof van Justitie worden uitgebreid. Het Hof van Justitie heeft intussen in zijn rechtspraak de 'klassieke' grond- en mensenrechten erkend als onderdeel van het gemeenschapsrecht. Dezelfde ontwik-

keling moet worden nagestreefd voor de economische en sociale rechten.

De lidstaten van de Europese Gemeenschap dienen partij te zijn bij de Europese verdragen inzake de mensenrechten en het individuele klachtrecht van de burgers te erkennen.

De Europese Gemeenschap bevordert een onbeperkt recht op asiel voor politieke vluchtelingen. De Gemeenschap draagt zorg voor een goede opvang van vluchtelingen.

6. Het Economisch en Sociaal Comité.

Voorwaarde voor de democratisering van het Economisch en Sociaal Comité is een rechtvaardiger vertegenwoordiging van de werknemers. Het Economisch en Sociaal Comité dient voor de helft uit vertegenwoordigers van de werknemers te zijn samengesteld. De voorzitter die uit dit Comité benoemd wordt, is afwisselend afkomstig uit werkers- en werknemerskring.

Het Economisch en Sociaal Comité brengt advies uit aan de Europese Commissie over voorstellen, die de Europese Commissie doet, of zou moeten doen aan het Europese Parlement en de Raad van Ministers. Deze adviesbevoegdheid heeft betrekking op voorstellen die liggen op het terrein van de sociale en economische politiek.

7. Een democratische Gemeenschap als beschermer van de mensenrechten.

In de EG-verdragen wordt een bepaling opgenomen dat uitsluitend die staten lid van de Europese Gemeenschap kunnen zijn die geregeerd worden volgens de beginselen van de parlementaire democratie en waar geen sprake is van een systematische schending van de mensenrechten. Lidstaten die niet voldoen aan deze vereisten, zullen van het lidmaatschap worden uitgesloten. Ten aanzien van geassocieerde landen wordt alsdan de associatieovereenkomst bevroren.

Bij een verzoek tot toetreding tot of associatie met de Gemeenschap stelt de Gemeenschap dan ook de voorwaarden dat:

- a. het betreffende land geregeerd wordt volgens de beginselen van de parlementaire democratie;
- b. het betreffende land onvoorwaardelijk tot de

Mensenrechtenverdragen toetreedt.

Een systematische schending van de mensenrechten blokkeert toetreding tot of associatie met de Gemeenschap. Bij een verzoek tot toetreding of associatie rapporteert de Commissie aan de Raad en het Parlement over het voldoen aan deze voorwaarden. Voorts rapporteert de Commissie periodiek over de situatie m.b.t. deze voorwaarden in de lidstaten en in de landen waarmee de Gemeenschap een associatieverdrag heeft gesloten.

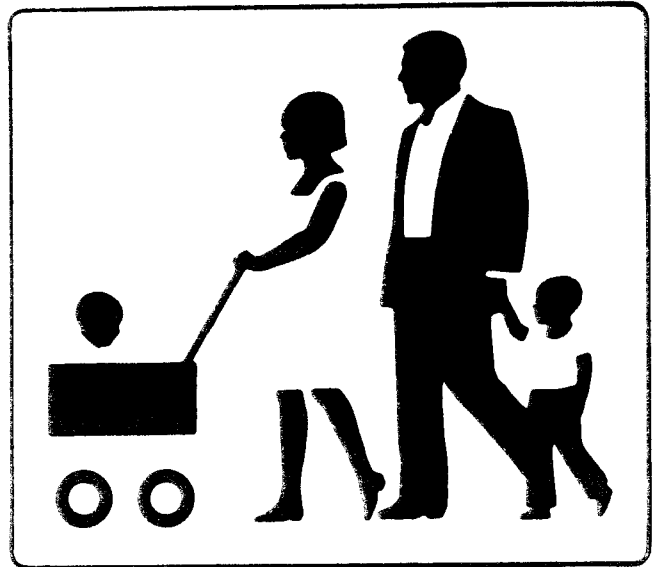
De socialistische partijen zetten zich actief in voor de grondrechten van de burgers, zoals die geformuleerd zijn in de grondwetten van de verschillende staten. Daartoe bestrijden zij ook actief de praktijken, die daarmee op flagrante wijze in strijd zijn, zoals de 'Berufsverbote-Praxis'.

III Economisch en sociaal beleid.

De Partij van de Arbeid streeft een economisch beleid na dat tot doel heeft een Gemeenschap te verwezenlijken

1. met volledige en volwaardige werkgelegenheid,
2. met prijsstabiliteit,
3. met een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling,
4. met een democratische economische structuur,
5. met economische democratie,
6. met een verbeterde sociale zekerheid,
7. met betere bestaansmogelijkheden en arbeidsvoorwaarden,
8. met betere vormingsmogelijkheden
9. met betere mogelijkheden voor de vrouwen.

Deze doelstellingen worden hieronder nader uitgewerkt.

1. Een gemeenschap met volledige en volwaardige werkgelegenheid.

Het recht op werk is en blijft een essentiële eis van het democratisch socialisme. Het is één van de grondrechten van de mens. Derhalve dient de bestrijding van de werkloosheid en het waarborgen van werkgelegenheid een zeer belangrijke taak van de Europese Gemeenschap en de lidstaten te zijn.

Daarbij leggen de socialisten niet alleen de nadruk op een beleid dat naar meer werkgelegenheid streeft, maar ook op een beleid dat tot doel heeft betere arbeidsvoorwaarden te scheppen.

De socialisten spannen zich derhalve in voor:

- het behoud van de bestaande werkgelegenheid;
- het scheppen van zinvolle arbeidsplaatsen gericht op een gesocialiseerde vraag;
- een eerlijker verdeling van de werkgelegenheid door verkorting van de arbeidstijd en vervroegde pensionering;

De begrippen werk en arbeid worden daarbij zo geïnterpreteerd, dat alle voor de maatschappij zinvolle activiteiten onder dat begrip vallen en dat methoden worden ontwikkeld om deze te waarderen en te belonen.

Een beleid gericht op volledige werkgelegenheid betekent voor de socialisten dat door de Gemeenschap actief vorm en richting aan de economische ontwikkeling wordt gegeven.

Daarvoor dienen onder behoud van een gedecentraliseerd stelsel van besluitvorming de zeggenschapsverhoudingen in de economie op alle niveaus te worden gewijzigd ten gunste van de werknemers en de overheid. Op deze wijze ontstaan er mogelijkheden voor een doelmatig en een democratisch verantwoord beleid. De klassieke instrumenten van de economische politiek - regulering van de vraag door middel van de monetaire en begrotingspolitiek en het verlenen van faciliteiten aan ondernemingen door middel van globale belasting- en kredietmaatregelen - zijn niet toereikend gebleken om de doelstelling van blijvende volledige werkgelegenheid te bereiken. Een actieve arbeidsmarktpolitiek en een gericht economisch structuurbeleid zullen noodzakelijk zijn. De lidstaten zullen ernaar streven plannings- en arbeidsplaatsenovereenkomsten af te sluiten met het bedrijfsleven en

zullen tevens daartoe de instrumenten tot ontwikkeling dienen te brengen, waarbij de organen van de EG een stimulerende en sturende rol kunnen vervullen, door een Europees kader te bieden, waarbinnen een dergelijk beleid aan doelmatigheid kan winnen.

Om een dergelijk beleid te waarborgen dient het in handen brengen van de Gemeenschap van basisindustrieën, banken, verzekeringsmaatschappijen, niet geschuwd te worden.

Het gewenste instrumentarium zal investeringen dienen te beïnvloeden onder de voorwaarde, dat het arbeidsplaatsen scheppend effect zo groot mogelijk is. Gelijktijdig zal de productie zo geherstructureerd dienen te worden, dat bevrediging van maatschappelijke behoeften beter plaatsvindt, met name op de gebieden gezondheid, humanitaire dienstverlening, onderwijs, cultuur en vorming, milieubeheersing, energie- en grondstoffen, ruimtelijke ordening en in de betrekkingen met de Derde Wereld.

De lidstaten die door aanzienlijke regionale verschillen worden gekenmerkt, moeten gesteund worden bij de verwezenlijking van een regionaal beleid dat een systematische verdere ontwikkeling van de benadeelde regio's mogelijk maakt door de oprichting van nieuwe overheidsondernemingen en partikuliere bedrijven in de hand te werken en de ontwikkelingsmogelijkheden van de reeds bestaande kleine en middelgrote ondernemingen te bevorderen, en wel met name in de sektor industrie en ambacht.

In de regio's waar reeds een voldoende infrastructuur bestaat, blijft een doortastend werkgelegenheidsbeleid noodzakelijk.

Teneinde werknemers in staat te stellen zich ook aan veranderde economische ontwikkelingen te kunnen aanpassen, zijn steunmaatregelen nodig ten behoeve van de werknemer, die van betrekking wil veranderen. De inspanningen dienen erop gericht te zijn dat voor een ieder die wenst te werken gelijke kansen worden geschapen om aan het arbeidsproces deel te nemen:

- met behulp van solide basisopleiding;
- met behulp van om-, her- en bijscholing door middel van cursussen, waarbij arbeidsbureaus en beroepskeuzeadviesbureaus een adviserende en ondersteunende taak vervullen.

Een beleid waarin naar volledige werkgelegenheid wordt gestreefd, gaat hand in hand met

een beleid gericht op verbetering van de arbeidsvoorwaarden en wel door:

- het werk zinvoller te maken, zodat het werk niet langer slechts een waarborg is voor het levensonderhoud, maar ook de mogelijkheid biedt tot ontwikkeling van de persoonlijkheid;
- een verbetering van de beroepsmobiliteit door de toekenning van materiële steun en door een beleid dat een permanente opvoeding en een systematische uitbreiding van de sociale steun tot doel heeft;
- het scheppen van een grotere speelruimte voor wat betreft de vaststelling van de werktijden en ten aanzien van de mogelijkheid om de werktijden, het tijdstip van een voortgezette beroepsopleiding en de vakantie zelf te bepalen.

In alle lidstaten is een verkorting van de werktijd tot 35 uur per week en een verlenging van de jaarlijkse vakantie noodzakelijk.

Om een grotere doelmatigheid van de nationale maatregelen te bereiken, is aanvullende actie en coördinatie op het niveau van de EG noodzakelijk. Dit omvat onder andere:

- verbetering van analysemethodes;
- beïnvloeding van de structurele ontwikkeling.

De werkzaamheden van het Europees Sociaal Fonds moeten daarom worden gekoördineerd met die van het Regionaal Fonds, het Landbouwfonds en de Europese Investeringsbank, dit in het belang van het scheppen van nieuwe werkgelegenheid, het behoud van arbeidsplaatsen die op het spel staan en de aanpassing van beroepen die aan het verdwijnen zijn. Er dient een plan te worden uitgewerkt waarin een actief werkgelegenheidsbeleid voor het gehele potentiële aan arbeidskrachten op middellange termijn is samengevat.

Het uitgangspunt blijft dat het werk naar de mensen moet worden gebracht. Het is in het bijzonder onaanvaardbaar wanneer een werknemer omwille van de werkgelegenheid zou moeten verhuizen naar een ander land in de Gemeenschap. In EG-verband wordt gestreefd naar een regeling welke de komst van illegale buitenlandse werknemers onmogelijk maakt. De legaal binnen de Gemeenschap verblijvende buitenlandse werknemers en hun gezinnen uit derde landen, dienen in het land waar zij werken dezelfde rechten en plichten te hebben als werknemers uit EG-landen.

2. Een gemeenschap met prijsstabiliteit.

Hoge inflatiepercentages vormen een belemmering voor noodzakelijke investeringen en dus voor het scheppen van werkgelegenheid. Zij kunnen bovendien leiden tot verkeerde investeringen, ontwrichting van de valuta, prijsstijging bij ingevoerde goederen, onjuist gebruik van de productiefactoren en tenslotte tot langdurige storingen in economie en maatschappij.

Deze inflatie wordt mede veroorzaakt door:

- buitensporige inkomensverschillen en een onrechtvaardige vermogensverdeling;
- grondspekulaties;
- inkomsten uit monopolische marktposities;
- het vooruitlopen van de kredietverschaffers op hoge inflatiepercentages;
- ontwrichting van het internationaal valutastelsel;
- stijging van de energieprijzen;
- overinvesteringen in het verleden in bepaalde sectoren;
- de veel te lage produktie van kollektieve goederen in een wereld vol overvloed aan marktgoederen prikkelt de werknemers tot het stellen van hoge looneisen.

De schuldenlast en andere kostenstijgingen hebben de financiële lasten van de ondernemingen doen toenemen en deze tot prijsstijgingen genoodzaakt. De prijsstijgingen hebben een belangenconflict tussen werknemers en werkgevers verscherpt en de werknemers tot steeds hogere looneisen gedwongen wanneer zij geen reële inkomensdaling wilden aksepteren. Ondanks steeds

grotere nominale loonsverhogingen werden zij ten aanzien van hun reële inkomenswensen echter meestal teleurgesteld.

Ook in het belang van prijsstabiliteit dienen kapitalistische monopolies en kartelpraktijken te worden afgeschaft. Dit vereist een sterkere positie van de Europese Commissie. Ook moet de EG nationalisaties en socialisaties door de lidstaten steunen en helpen voorkomen, dat multinationale ondernemingen lidstaten tegen elkaar uitspelen.

In sommige landen van de Gemeenschap maakt een beleid gericht op stabiliteit het noodzakelijk dat de overheid over middelen beschikt om beter invloed te kunnen uitoefenen op de economische ontwikkeling.

Toenemende overheidsplanning maakt daarbij een democratische controle van overheidswege met voorkoming van bureaucratistische machtsconcentratie en korporatisme noodzakelijk.

Monetair beleid en begrotingsbeleid zijn belangrijke instrumenten van het economisch beleid, waarvan gebruik kan worden gemaakt bij de inflatiebestrijding.

De toepassing van deze instrumenten mag niet tot gevolgen leiden die strijdig zijn met het streven naar een rechtvaardiger verdeling van inkomens met een actief optreden van de overheden t.b.v. de werkgelegenheid en met de noodzakelijke groei van de kollektieve voorzieningen.

3. Een Gemeenschap met een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling.

De socialisten streven naar een Europese samenleving en een Gemeenschap die door meer rechtvaardigheid worden gekenmerkt. Zij zijn daarom vóór betere onderwijsmogelijkheden voor iedereen, vóór de strijd tegen discriminerende situaties op de arbeidsmarkt, vóór uitbreiding van de sociale zekerheid en vóór een rechtvaardiger inkomens- en vermogensverdeling in de lidstaten van de Europese Gemeenschap.

Dit betekent met name maatregelen op het terrein van de belastingen en sociale premies:

- in bepaalde gevallen moet de belasting op vermogens en vermogenswinsten worden uitgebreid;

- in bepaalde gevallen moet de verhouding directe-indirekte belastingen ten gunste van de eerste worden herzien, terwijl de progressie moet worden verhoogd;

- een rechtvaardiger verdeling van de belastingdruk moet mede worden verkregen door de belastinggrondslag van de verschillende belastingsoorten te wijzigen en een betere verdeling van de sociale premiedruk op de inkomens te bewerkstelligen;

- de moraal ten aanzien van de verplichting tot betaling van belasting moet opnieuw worden hersteld, belastingontduiking moet onmogelijk worden gemaakt;

- man en vrouw dienen fiscaal gelijk behandeld te worden.

Deze maatregelen dienen door de betrokken lidstaten genomen te worden, terwijl de Gemeenschap zal bezien of dit aanpassingsproces door middel van richtlijnen voor de benodigde wetgeving van de lidstaten kan worden bevorderd.

Een rechtvaardiger inkomensverdeling houdt bovendien in:

- dat in sommige lidstaten in kollektieve arbeidsovereenkomsten tussen de sociale partners opnieuw een redelijke verhouding tussen de inkomens moet worden vastgesteld op grond van rechtvaardiger criteria;

- dat bij de verdeling door middel van inkomensoverdrachten in grotere mate rekening moet worden gehouden met gezichtspunten van sociale en regionale rechtvaardigheid;

- dat een minimumloon wordt vastgesteld, dat een redelijk bestaan waarborgt en dat periodiek tenminste wordt aangepast aan de stijging van het prijsindexcijfer;

- dat abnormale en volkomen ongerechtvaardigde inkomensverschillen worden tegengegaan door beperking van alle topsalarissen en inkomens.

Om de inkomens- en vermogensverdeling te verbeteren, is bovendien bevordering van het sparen en deelneming in het winstgevend kapitaal noodzakelijk.

De werknemers dienen aandeel te hebben in de winst van de ondernemingen. De bij de wet geregelde of in het kader van kollektieve arbeidsovereenkomsten vast te stellen winstaandelen dienen vooral alle werknemers gezamenlijk ten goede te komen. Waar deze winst in vermogensaandelen wordt uitgekeerd, dient het beheer ervan door de werknemers en hun organisaties plaats te vinden.

Konsentrasi van rijkdommen in de handen van enkelen leidt tot machtskonsentrasi die op geen enkele wijze gerechtvaardigd is. Daarom moet worden gestreefd naar een rechtvaardiger verdeling van de door de Gemeenschap geschapen vermogens en inkomens.

Door konkrete maatregelen in alle lidstaten moet de burger in staat worden gesteld inlichtingen te krijgen over de hoogte, de verdeling en groei van de individuele inkomens, vermogens- en belastingbedragen. Systemen van loonbepaling, zoals funktiewaarderings- en personeelsbeoordelingsystemen, worden openbaar.

4. Een Gemeenschap met een democratische economische structuur.

Het streven om de monetaire sektor tot motor van de integratie te maken, is onwerklijk. Vooruitgang met betrekking tot de economische en monetaire samenwerking op gemeenschappelijk niveau, voorondersteld sukses bij de onderlinge aanpassing van het economisch beleid door de lidstaten. De economische en monetaire samenwerking is het sluitstuk van een dergelijke onderling aanpassing van beleid.

Een vooruitziend structuurbeleid voor de verschillende economische sectoren.

De economisch noodzakelijke structurele veranderingen dienen voor de werknemer voordelen met zich mee te brengen. Daarom moet aan de structurele verandering in de economie blijvend grotere aandacht worden besteed. Een doelmatig sektorstructuurbeleid gericht op maatschappelijk nuttige en vreedzame produkten moet daarvoor de richtsnoeren leveren.

Innovatie en onderzoek vormen een belangrijk onderdeel van het industriebeleid. Er bestaat nauwelijks een lidstaat die over een voor eigen doeleinden toereikend technisch potentieel beschikt. Daarom moet het initiatief worden genomen tot gemeenschappelijke en blijvende inspanningen. Deze zullen in het bijzonder moeten worden gericht op de ontwikkeling van energiebronnen, besparing en energie van grondstoffen, op de verbetering van de kwaliteit van de arbeid en op de bescherming van het milieu.

Een dergelijk structuurbeleid impliceert:

- stabiele wisselkoersen binnen de Gemeenschap en ten opzichte van derde landen;

- een alleen in het kader van overeenkomsten geregelde toestroming van buitenlandse werknemers uit derde landen wier sociale en juridische zekerheid door deze overeenkomsten wordt gewaarborgd;

- gemeenschappelijke beleidsinstrumenten tegen ongewenste kapitaalbewegingen.

In de Gemeenschap blijven de landen ook in de toekomst verantwoordelijk voor hun economisch beleid. De omvang van de problemen waarmee sommigen te kampen hebben, kan hen ertoe dwingen gebruik te maken van technieken op het gebied van de economische programmering en planning om de invloedssfeer van de staat uit te breiden.

Er moeten in EG-verband afspraken gemaakt worden die het de lidstaten mogelijk maken een indicatieve planning uit te voeren waarvoor de volgende instrumenten gehanteerd kunnen worden:

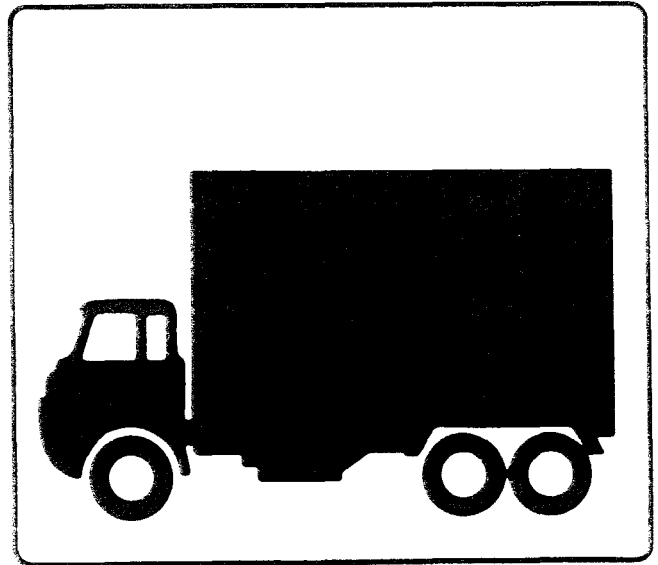
- beleggingsvoorschriften voor financiële instellingen;
- vergunningstelsels voor selectieve investeringen;
- voorwaarden ten aanzien van de omvang, plaats en richting van particuliere investeringen bij het verschaffen van financierings- en belastingfaciliteiten;
- planningsovereenkomsten, af te sluiten met het bedrijfsleven, die richting geven aan doel, tijd, plaats en wijze van investeren;
- uitbreiding van overheidsinvesteringen in de productiesector;
- een net van regionale ontwikkelingsmaatschappijen;
- wetten ter beheersing van in- en uitvoer van kapitaal en goederen.

De socialisten geven aan het beleid inzake de indicatieve planning prioriteit boven het handhaven van de vrije markt in Europa. Het gemeenschapsrecht dient daaraan aangepast te worden.

Zeer belangrijk is een evenwichtig beleid ten aanzien van de grootte van de ondernemingen. Dit houdt in dat de kleine en middelgrote ondernemingen dienen te worden ondersteund en beschermd tegen de concurrentie van de grote ondernemingen. De controle op de marktbeheersende ondernemingen en fusies moet op gemeenschapsniveau worden uitgebreid om monopolievorming te voorkomen en de regels inzake de mededinging en prijsvorming te doen eerbiedigen.

Regionaal beleid

Een doelmatig regionaal beleid is voor de toekomstige ontwikkeling van de Gemeenschap van groot belang. Het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling moet over voldoende middelen beschikken, die op doelmatige wijze worden aangewend in het kader van een sektorstructuurbeleid en een sociaal- en land-

bouwbeleid van de lidstaten en de Gemeenschap samen. De verschillen in de economische ontwikkeling tussen de afzonderlijke regio's van de Gemeenschap maken een daarop afgestemd en met een duidelijke doelstelling omschreven regionaal beleid nodig, dat het scheppen van werkgelegenheid in de structureel zwakke rand- en landbouwgebieden mogelijk maakt. De middelen van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling moeten toereikend zijn om op middellange termijn een blijvend effect te sorteren. De middelen moeten gekonsentreerd worden besteed.

Daarenboven moet de Gemeenschap de regelmatige stroom van kapitaal naar de onderontwikkelde regio's van de Gemeenschap, waar de ontwikkelingsmogelijkheden bestaan vergemakkelijken.

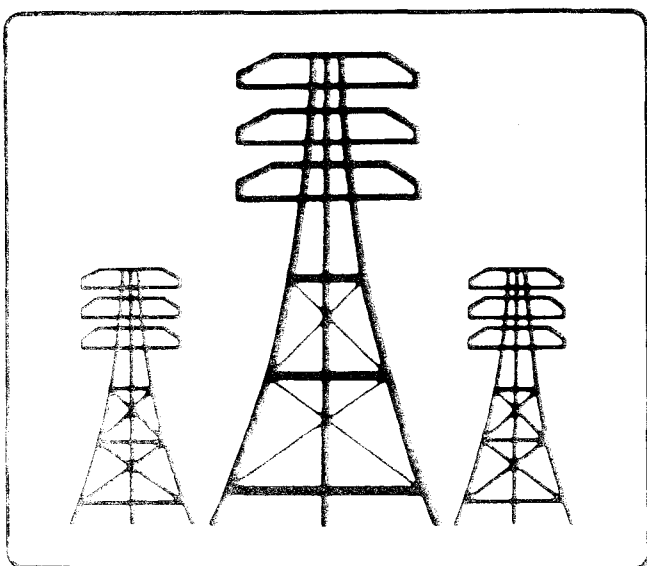
Het waarborgen van de energie- en grondstoffenvoorziening.

De Europese Gemeenschap zal in de nabije toekomst gekonfronteerd worden met een toenemende schaarste aan energie en grondstoffen. Deze schaarste kan en moet bestreden worden met een samenhangend stelsel van maatregelen op economisch, technologisch en edukatief gebied. Middelen hiertoe zijn:

- optimale exploitatie van de in de Gemeenschap voorkomende energie en grondstoffen;
- grotere besparing van energie en grondstoffen;
- uitbreiding van de bevoorrading en verbetering van de voorzieningen in tijden van crisis;
- coördinatie van het energiebeleid in tijden van crisis;

- bevordering van onderzoek en ontwikkeling op energiegebied;
- bevordering van op besparing gerichte edukatie.

Dit mag er niet toe leiden dat het gebruik van kernenergie toeneemt, zolang er geen oplossingen gevonden zijn voor zowel de milieutechnische problemen als voor het probleem van de verspreiding van kernwapens. Er dienen internationale regelingen te komen voor grensoverschrijdende milieuverontreiniging. Internationaal overeengekomen normen worden beschouwd als minimum-normen.

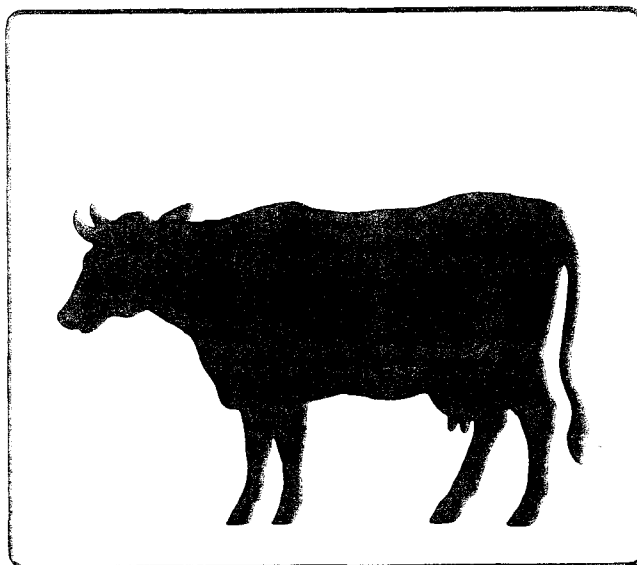
Landbouwbeleid

De Partij van de Arbeid is van mening dat het Europees landbouwbeleid in relatie moet worden gebracht met de problemen inzake de voedselvoorziening in de wereld. De toename van de landbouwproduktie kan slechts met moeite gelijke tred houden met de groei van de bevolking, met name in de Derde Wereld. Het besef dat stijging van de voedselproduktie vooral in de ontwikkelingslanden zelf dringend noodzakelijk is, is daarvan de belangrijkste consequentie.

De omvang van de voedselproduktie in de EG zal mede bepaald dienen te worden in het kader van een voedselvoorradenbeleid op internationaal niveau. Eventuele overproduktie in de Gemeenschap zal op deze wijze beter gebruikt worden voor voedselhulp aan landen met tekorten. Deze steun dient slechts tot een bepaalde tijd te worden beperkt en mag geen belasting voor de betalingsbalans van ontwikkelingslanden vormen. Zowel in het belang van de Derde Wereld als in ons eigen belang is een produktieve

landbouw die in een groot gedeelte van de gemeenschappelijke behoeften aan voedingsmiddelen voorziet een onmisbaar bestanddeel van de Europese economie. Niet te verenigen met de denkbeelden van een sociaal-demokratisch economisch beleid is echter:

- het streven naar volledige zelfvoorziening op het gebied van de landbouw en in andere sectoren. Integendeel, de Gemeenschap moet door middel van internationale handelsovereenkomsten faire en redelijke handelsvoorwaarden vaststellen. Deze overeenkomsten kunnen zorgen voor een belangrijke ontwikkeling van het goederenvervoer dat tegenwoordig op vele gebieden van de internationale handel in gevaar is. Agrarische exportprodukten van ontwikkelingslanden krijgen een voorkeursbehandeling bij de toegang tot de gemeenschappelijke markt;
- het dulden van structurele overschotten. De Gemeenschap kan de landbouw niet geheel van het marktrisico vrijwaren. Zij kan de Europese belastingbetaler en konsument op de lange duur niet met onverkoopbare produktieoverschotten belasten.

De Partij van de Arbeid zal zich inspannen voor een hervorming van het gemeenschappelijke landbouwbeleid, waarbij het marktmechanisme niet langer enig uitgangspunt is. Dit beleid omvat naast bovenstaande elementen met name:

- directe inkomensgaranties voor de boer;
- een stabiele en ruime voedselvoorziening van goede kwaliteit;
- betaalbare konsumentenprijzen;
- bevordering van milieuvriendelijke landbouwmethodes.

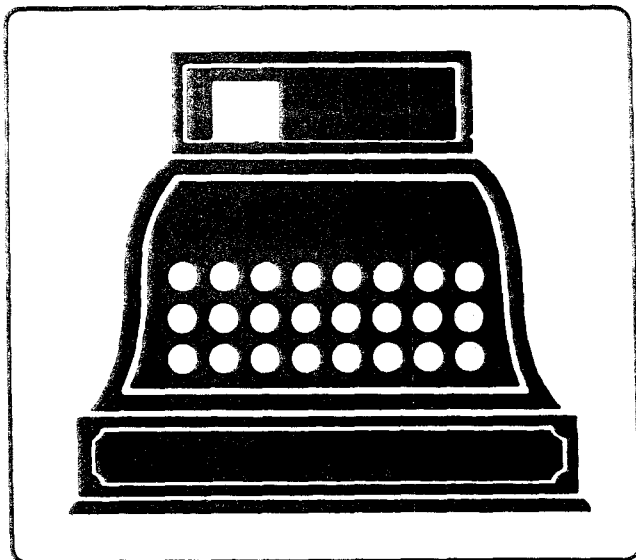
Ook in de landbouw dient het structuurbeleid gericht te zijn op versterking van de kleine en middelgrote ondernemingen; ongeremde schaalvergroting moet worden tegengegaan.

De structuurverbeterende maatregelen moeten niet gebonden zijn aan een minimale bedrijfsomvang.

Samenwerkingsvormen met een koöperatief karakter worden bevorderd.

Visserijbeleid.

In de wateren van de lidstaten van de Gemeenschap worden effectieve maatregelen genomen voor het behoud en herstel van de visstand. Maatregelen worden genomen voor het behoud van levensvatbare visserijbedrijven.

Konsumentenbeleid.

1. Het consumentenbeleid moet een volwaardige plaats krijgen binnen het sociaal-ekonomisch beleid.

2. De bevordering van consumptie van onnodige of schadelijke produkten wordt tegengegaan. De reclame voor sterke drank, snoep, sigaretten en automobielen wordt aan banden gelegd. Radio- en tv-reclame hiervoor wordt direkt afgeschaft. Reclame voor geneesmiddelen wordt verboden.

3. De rechtspositie van de konsument tegenover fabrikanten, leveranciers en geldschietters wordt wettelijk geregeld.

4. De konsument krijgt duidelijke en volledige voorlichting over produkten en diensten, ten einde een goede vergelijking en keuze mogelijk te maken. De konsument krijgt inzicht in de herkomst van produkten, de samenstelling en de prijs per eenheid. De konsumentenbonden krijgen daartoe zendtijd.

5. Strengere eisen voor en grotere controle op de veiligheid en kwaliteit van voedsel, huishoudelijke apparaten en gebruiksvoorwerpen worden ingevoerd zowel voor in de Gemeenschap geproduceerde als voor goederen uit derde landen.

6. Het toezicht op reclame-uitingen en de regeling van etikettering en geschillen wordt niet aan de betrokken partijen overgelaten, maar onder sterkere overheidscontrole geplaatst.

Misleidende en/of onvolledige reclame wordt strafbaar gesteld. De producent is aansprakelijk voor de produkten die hij op de markt brengt. Bij geschillen berust bij hem de bewijslast.

5. Een Gemeenschap met ekonomische democratie.

De markteconomie leidt vanzelf tot sociale onrechtvaardigheid. Zolang de werknemers en hun vertegenwoordigers niet bij de ekonomische en sociale planning worden betrokken, zolang geen echte demokratische ekonomie wordt verwezenlijkt, kunnen de arbeids- en bestaansvoorwaarden binnen afzienbare tijd niet humaner worden. Planning en demokratisering

mogen niet alleen tot de overheidssektor worden beperkt. De demokratische controle op de ekonomie als geheel moet worden verbeterd. De werknemers kunnen dan ook niet langer van het ekonomisch beslissingproces worden uitgesloten.

Deze betrokkenheid van de werknemer bij de beslissingen in de ekonomie kan in de lidstaten

van de Gemeenschap op verschillende wijzen worden verwezenlijkt. Het nagestreefde doel zal steeds luiden: het betrekken van de werknemer bij het economisch bestuur van de onderneming en het gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheid, om het even of het daarbij gaat:

- om de vertegenwoordiging van de werknemer in de bestuursorganen van overheidsbedrijven of partikuliere ondernemingen,
- om medezeggenschap op voet van gelijkheid,
- om de uitbreiding van de onderhandelingsbevoegdheid van de vakbonden tot alle sectoren binnen de onderneming of
- zelfbestuur.

Deze betrokkenheid van de werknemer zal ook bij de grensoverschrijdende fusies en binnen concernverhoudingen gerealiseerd dienen te worden. Daartoe is aanvaarding van een uniform statuut voor Europese naamloze vennootschappen geboden.

Het streven om arbeid ondergeschikt te houden aan het kapitaal wordt van de hand gewezen. De beslist noodzakelijke democratisering van de economie is een belangrijke stap op de weg naar het doel: zoveel mogelijk mannen en vrouwen bij het economische en sociaal gebeuren in al zijn facetten te betrekken.

De verwezenlijking van meer democratie in economie en samenleving betekent ook een vastberaden streven naar de geleidelijke afschaffing van machtsposities, die niet zijn onderworpen aan publieke democratische besluitvorming.

Dit vereist tevens een snelle uitbreiding van de kontrolerechten van de werknemers en de ten uitvoerlegging van een actief mededingingsbeleid door de nationale en Europese instanties, dat met name tot doel heeft vat te krijgen op de ontwikkeling van de multinationale ondernemingen. De Europese marktstructuren die in toenemende mate door hoofdzakelijk monopolistische en oligopolistische maatschappijen worden beheerst, moeten zo spoedig mogelijk onder democratische controle worden geplaatst. Deze multinationale ondernemingen mogen zich niet langer aan de democratische

controle van de Gemeenschap en de noodzakelijke economische beleidsmaatregelen van de afzonderlijke landen kunnen onttrekken. De socialisten eisen derhalve dat de Europese Commissie over toereikende juridische en technische middelen beschikt om toezicht uit te oefenen op de sociaal-economische machtsontplooiing van de grote ondernemingen en de naleving van de mededingingsregels te verzekeren, dit om te voorkomen dat de verwezenlijking van de sociale en economische doelstellingen van het gemeenschappelijk beleid en dat van elk van de lidstaten in het gedrang komt. Deze maatregelen dienen met name de mogelijkheid te bieden tot controle vooraf op fusies.

Er worden op Gemeenschapsniveau regelingen getroffen ter bestrijding van corruptie en omkopingspraktijken.

De EG werkt mee aan het tot stand komen van een internationaal verdrag dat de publieke controle op de handelingen van de multinationale ondernemingen regelt. Dit verdrag zal tenminste de volgende punten moeten omvatten:

- de eerbiediging van nationale soevereiniteit en inachtneming van de nationale wetgeving;
- het inachtnemen van economische en ontwikkelingsdoelstellingen;
- het respect voor de mensenrechten en fundamentele vrijheden;
- geen inmenging van de multinationale ondernemingen in interne politieke aangelegenheden;
- een verbod op corruptie;
- het van afzonderlijke resultaten en activiteiten per land bekend maken van moederbedrijven en dochterondernemingen;
- het openbaar maken van een lijst van de ondernemingen die op één of andere wijze aan het concern verbonden zijn;
- een precieze uiteenzetting hoe de leveringen van het ene bedrijf aan het andere plaatsvinden, tegen welke prijzen en in welk land winst wordt gemaakt;
- de verplichting tot publikatie van voldoende gedetailleerde verslagen;
- de verplichting tot openbaarmaking van de beloning van de leden van de Raden van Commissarissen van vennootschappen en van adviseurs van ondernemingen;
- de verplichting de internationale vakbeweging als onderhandelingspartner te erkennen.

6. Een Gemeenschap met een verbeterde sociale zekerheid.

De onontbeerlijke coördinatie van het sociale beleid betekent geenszins een beperking van de bevoegdheden van de vakbonden ten aanzien van kollektieve arbeidsovereenkomsten. Het is echter hun taak hun c.a.o.-beleid beter dan tot dusver op internationaal vlak te coördineren. Met alle middelen ondersteunt de Partij van de Arbeid elke mogelijkheid om tot een betere coördinatie van het werk van de vakbonden te komen. Het doel dat wij nastreven is het sluiten van kollektieve arbeidsovereenkomsten op Europees niveau.

Naast het bevorderen van een Europees c.a.o.-beleid moeten de instellingen van de Gemeenschap aandringen op de geleidelijke afschaffing van alle bestaande discriminerende verschillen in de nationale sociale wetgevingen.

De verbetering en de harmonisatie van de bestaansvoorwaarden in de Europese Gemeenschap moeten eveneens betrekking hebben op de sociale zekerheid. Het stelsel van sociale zekerheid moet alle burgers van de lidstaten ten goede komen. Er mogen geen 'eilanden' zonder sociale zekerheid bestaan. Het Europees sociaal beleid dient zodanig te worden gestimuleerd dat het daardoor mogelijk wordt:

- de gehele bevolking bij de uiteenlopende vormen van sociale zekerheid te betrekken;
- de toekenning van sociale uitkeringen te garanderen;
- de bedragen van deze uitkeringen dusdanig te bepalen dat bij schade of ongeval dezelfde levensstandaard kan worden gewaarborgd.

De positie van de kleine ondernemer wordt meer gelijkwaardig aan die van werknemers in loondienst door het garanderen van een minimum inkomen.

7. Een Gemeenschap met betere bestaansmogelijkheden en arbeidsvoorwaarden.

Een essentiële voorwaarde voor de ontplooiing van de persoonlijkheid is het scheppen van betere bestaans- en arbeidsvoorwaarden. De inspanningen in die richting dienen deel uit te maken van een

Verder moet een grotere mate van harmonisatie van de grondslagen voor de toekenning van de rechten op het gebied van sociale zekerheid worden bereikt. Gehandicapten en vergelijkbare categorieën moet een recht op plaatsing of herplaatsing in het arbeidsproces worden toegekend. De stelsels van sociale verzekering moeten meer dan tot dusver bijdragen aan de afschaffing van discriminaties, zoals die bestaan voor ouderen, buitenlandse werknemers en vrouwen. Buitenlandse werknemers hebben dezelfde rechten als werknemers uit het eigen land. Toestemming tot werving van buitenlandse werknemers wordt mede afhankelijk gemaakt van goede opvang en begeleiding, huisvesting en onderwijs.

Een Gemeenschapsregeling komt tot stand, die de komst van nieuwe illegale buitenlandse werknemers onmogelijk maakt. Controle op en bestraffing van het in dienst hebben van illegale buitenlandse werknemers wordt verscherpt.

Met de uitbreiding van de sociale zekerheid tot alle lagen van de bevolking, die in de bevrediging van hun levensbehoeften niet of slechts in ontoereikende mate kunnen voorzien wil de Partij van de Arbeid een beslissende bijdrage leveren aan de strijd tegen discriminerende situaties en armoede in de Gemeenschap.

Voor de sociale vooruitgang is het in het leven roepen van een stelsel van sociale uitkeringen (zoals in de gezondheidszorg, gezinsuitkeringen, pensioenuitkeringen en concrete rechten op permanent voortgezet onderwijs) een belangrijke factor. Het scheppen van een stelsel van sociale uitkeringen en het verwezenlijken van diensten door de overheid zijn onontbeerlijke voorwaarden voor persoonlijkheidsontplooiing en gelijke kansen van de mens.

omvangrijk milieubeleid dat verder dient te gaan dan de fabriekspoort.

Voorts moeten we ons bewust zijn van de crisis in natuur en milieu die we veroorzaken door onze

manier van leven. Een beleid inzake milieubescherming met als inzet het bestrijden van deze crisis is een van de belangrijkste uitgangspunten bij het energie-, industrie-, landbouw- en transport-beleid.

Een omvangrijk gezondheidsbeleid houdt een voldoende aantal kwalitatief toereikende woningen in, voldoende materiële zekerheden, een algemene sociale integratie, met name van oudere mensen, bestrijding van alle voor de gezondheid schadelijke invloeden (lucht-, bodem- en waterverontreiniging, lawaai-overlast), consumentenbescherming (kontrole op levensmiddelen, bestrijding van schadelijke stoffen) en de verdere ontwikkeling van preventieve geneeskunde.

Een geneeskunde die zich ertoe beperkt enkel en alleen patiënten te behandelen die reeds aan een ziekte lijden, beantwoordt niet geheel aan haar taak. Iedereen - onverschillig zijn economische levensomstandigheden - moet het recht hebben op een medische behandeling volgens de nieuwste medische kennis, overeenkomstig het beginsel dat gezondheid niet hetzelfde is als niet-ziekzijn, maar ook een grote mate aan lichamenlijk en geestelijk sociaal welzijn inhoudt.

In onze door verstedelijking en industrialisatie gekenmerkte wereld is verbetering van de levenskwaliteit een van de belangrijkste doelstellingen van het democratisch socialisme. Voor de ruimtelijke ordening en het regionale beleid moeten plannen worden ontworpen die niet alleen aan de eisen van structuurverbetering, maar ook aan de belangen van de milieubescherming beantwoorden.

In een beleid op het gebied van de ruimtelijke ordening mogen de nationale en lagere overheden beperkingen opleggen aan in de EG overeengekomen rechten, zoals het recht op vrije vestiging.

Een belangrijke taak van de Gemeenschap zal daarbij de verwezenlijking van een internationaal beleid inzake de milieubescherming zijn. Meer dan ooit moet rekening worden gehouden met de mogelijke invloed van het economisch gebeuren en de overheidsinvesteringen op het milieu.

Er komen diverse EG-richtlijnen voor het milieu gebaseerd op de best mogelijke technische middelen, alsmede het zgn. 'stand-still'-beginsel en het principe dat de vervuiler betaalt. Gegevens over aard en omvang van lozingen worden

openbaar. Met name de zwaveldioxideuitwerp dient bij de bron tegengegaan te worden, door de nabehandeling van rookgas. Lozing van sommige stoffen (de zgn. zwarte lijst) wordt verboden. Milieuvriendelijke produktie wordt bevorderd. Vervuilende produkten en produktiemethoden worden verboden zodra milieuschone produkten en/of produktiemethoden beschikbaar zijn. In afwachting van waterdichte garanties ten aanzien van milieu-, veiligheids- en vredesaspekten ziet de EG af van nieuwe activiteiten op het gebied van kern energieproduktie, inclusief de propaganda daarvoor. Het blijft de lidstaten mogelijk om de produktie en invoer van schadelijke produkten tegen te gaan. Informatie over de herkomst en samenstelling van produkten wordt verplicht gesteld en geharmoniseerd.

De humanisering van de werkomgeving vereist bestrijding van elke vorm van lawaai- en stankoverlast en soortgelijke hinder, alsmede de afschaffing van afmattende en geestdodende technieken, zoals de lopende band of stukwerk.

Niet de mens moet zich langer aan de produktietechniek aanpassen, maar veeleer de machines en technieken moeten aangepast worden aan de behoeften en bekwaamheden van de mens in zijn werk. Met name vrouwen in verwachting en jongeren dienen in hun arbeidsvoorwaarden in grotere mate sociaal beschermd te zijn. Deze bescherming mag niet tot benadeling leiden.

Naast de afschaffing van lichamenlijke en geestelijke overbelasting bij het werk door verbetering van de werkomstandigheden en door variatie van arbeid is de verbetering van de veiligheid en van maatregelen ter bescherming van de gezondheid hoogst noodzakelijk.

Daarom moeten in de Europese Gemeenschap normen worden opgesteld voor een zo goed mogelijke eenmaking van de bepalingen inzake de veiligheid bij het werk. Ook moeten onderwijs en onderzoek op die gebieden worden bevorderd, die voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden van de mens van nut zijn.

Op deze wijze en ook ter voorkoming van ongevallen moeten in alle ondernemingen regelmatige veiligheidskursussen worden georganiseerd waaraan werkgevers en werknemers en hun organisaties deelnemen. In het belang van het voorkomen van beroepsziekten of althans van het vroegtijdige onderkennen daarvan is het noodzakelijk aan de medische verzorging binnen de onderneming meer aandacht te schenken en de werknemers regelmatig medisch te laten onderzoeken.

8. Een Gemeenschap met betere vormingsmogelijkheden.

Het democratisch-socialisme spant zich in voor een rechtvaardig onderwijsstelsel, dat alle mensen gelijke kansen en maximale ontplooiingsmogelijkheden biedt en de mondigheid en maatschappelijke weerbaarheid van mensen bevordert. De socialisten wensen dat iedereen, zonder onderscheid des persoons op grond van sociale herkomst, geslacht en leeftijd, van de bestaande onderwijsmogelijkheden gebruik kan maken, waarbij ook aandacht besteed moet worden aan sociale, lichamelijke en kulturele vorming. Dit beginsel moet in de nationale onderwijsstelsels van de lidstaten van de Europese Gemeenschap uniform worden toegepast.

Een systeem van permanente opvoeding moet iedereen, ongeacht zijn leeftijd, in of buiten werktijd de gelegenheid geven zich te vormen, te ontwikkelen, bij- en om te scholen. Doel daarbij is:

- mensen die nooit in de gelegenheid zijn geweest een opleiding te volgen, daartoe alsnog in staat stellen;
- iedereen - man of vrouw - in staat te stellen zich desgewenst aan min of meer te voorspellen veranderingen, die zich in het beroepsleven kunnen voordoen, aan te passen door middel van herscholing, omschakeling op ander werk, het oprispen en aanvullen van kennis etc.;
- met behulp van dit beleid ongelijke kansen uit de weg te ruimen teneinde iedereen - man of vrouw - die van de mogelijkheden van het regulier onderwijs onvoldoende gebruik heeft kunnen maken, een tweede of derde kans te geven;
- iedereen - man of vrouw - in staat te stellen, ondanks de verplichtingen van het beroepsleven, beter de problemen van zijn privéleven de baas te worden, zich verder te ontwikkelen en als mondig staatsburger bij de maatschappelijke ontwikkelingen in de gemeenschap betrokken te worden.

Om deze doelstellingen te verwezenlijken zou op Europees niveau een recht op edukatief verlof moeten worden toegekend aan alle werknemers die op deze wijze tijdens hun werktijd aan cursussen voor voortgezette beroepsopleiding of voor

algemene ontwikkeling zouden kunnen deelnemen.

Daarbij moet ook de mogelijkheid van betaald edukatief verlof worden bestudeerd en beproefd. Het recht op levenslang leren heeft zowel betrekking op de ontwikkeling van de beroepsbekwaamheden van de mens als op de mogelijkheid andere talenten te ontplooien en de mensen gelegenheid te geven maatschappelijk deel te nemen. Op Europees niveau dienen de mogelijkheden bestudeerd te worden voor de bevordering van crèches en peuterspeelzalen teneinde ook vrouwen de mogelijkheid van permanent onderwijs en permanente vorming alsmede arbeidsmogelijkheden te verschaffen. Europese integratie begint aan de basis: op school. Daarom moet er een Europees onderwijsinstituut komen, waarin om te beginnen de bestaande dienst harmonisatie beroepsopleidingen en het bureau van de Europese scholen kunnen worden ondergebracht.

Taken van dit instituut zijn onder andere:

- het bevorderen van de wederzijdse aanvaarding van diploma's en andere eindresultaten in Europa, en - indien dit niet kan worden verwezenlijkt - tevens het doen van aanbevelingen voor zo beknopt mogelijke bijscholingsprogramma's in de verschillende lidstaten;
- het doen van aanbevelingen aan regeringen voor de harmonisatie van onderwijsprogramma's;
- het bevorderen van uitwisseling van uitkomsten van onderwijskundig onderzoek;
- het kritisch begeleiden van schoolboeken voorzover het informatie over andere lidstaten betreft;
- het bevorderen van contacten tussen mensen uit het onderwijs van de lidstaten en uit andere landen;
- het doen van aanbevelingen aan regeringen voor de harmonisatie van onderwijsprogramma's.

Kulturele minderheden in de lidstaten met een eigen taal worden daadwerkelijk gesteund en in staat gesteld om hun eigen cultuur en taal te belevan.

IV Buitenlands beleid.

1. Europa als faktor voor het evenwicht in de internationale betrekkingen.

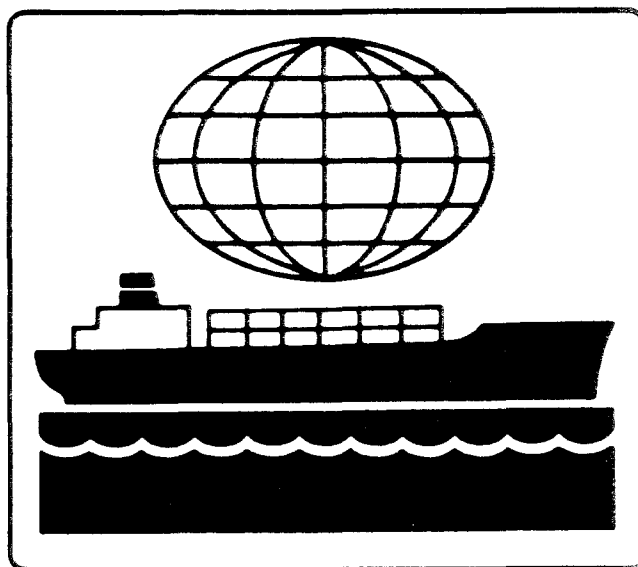
Het buitenlandse beleid van de lidstaten, voorzover niet door de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschap en daarop gebaseerde besluiten geregeld, wordt op elkaar afgestemd ten aanzien van onderwerpen die de lidstaten unaniem daartoe geschikt achten. Het verkrijgen van overeenstemming over de konkrete inhoud van het beleid dient vooraf te gaan aan het gezamenlijk optreden naar buiten toe van de negen staten en het verband van de Europese politieke samenwerking. Naast de controle door de nationale parlementen zal in de toekomst de parlementaire controle op de Europese politieke samenwerking gestalte dienen te krijgen.

Het tot stand komen van een Europese eenheid kan echter tot gevolg hebben dat een Europese superstaat wordt gevormd, die naar binnen toe de democratisering in de weg kan staan, tenzij betrokkenheid en inspraak ook op het niveau van de kleinste politieke eenheden gegarandeerd zijn. Naar buiten toe kan deze machtsbundeling polarisatie en verstarring in de hand werken en de flexibiliteit in de internationale betrekkingen verstoren.

Betrekkingen met Oost-Europa en de Verenigde Staten.

De lidstaten van de EG streven tegenover Oost-Europa naar een politiek van ontspanning en samenwerking zoals deze in de slotakte van Helsinki een eerste formulering heeft gevonden. De ondertekening op 1 augustus 1975 van de slotakte van de te Helsinki gehouden Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa was voor heel Europa een van de belangrijkste resultaten van het ontspanningsbeleid.

Deze slotakte is de eerste poging tot samenwerking tussen Oost en West in Europa sedert het einde van de Tweede Wereldoorlog. Zij omvat belangrijke praktische plannen voor samenwerking op talrijke gebieden. Met name op economisch gebied zijn daarvan positieve initiatieven voor de verdere ontwikkeling van de be-

trekkingen met Oost-Europa te verwachten, bijvoorbeeld door industriële samenwerking in de energiesector, toenemende handel, samenwerking op het gebied van wetenschap, techniek, milieu en vervoer. Een verbetering van de betrekkingen is op basis van de CSVE-slotakte echter ook op humanitair gebied mogelijk. Daartoe behoren familiebezoeken, gezinshereniging, mogelijkheden om te reizen, verbetering van de werkomstandigheden van journalisten en nauwere betrekkingen op het gebied van cultuur, wetenschap en sport. De slotakte van Helsinki moet als geheel worden gezien en bij de tenuitvoerlegging als geheel worden behandeld.

Wij willen trachten de denkbeelden over de samenwerking zoals die in de CSVE-slotakte zijn neergelegd, in alle aspecten op bilateraal en multilateraal niveau te verwezenlijken. Wij spannen ons ervoor in te bevorderen dat de Europese Gemeenschap in het kader van de multilaterale samenwerking rechtstreeks contact zoekt met de Raad voor wederzijdse economische hulp om deze contacten tussen deze twee organisaties te verstevigen. Hierbij dient het voorbeeld van de grote mogendheden, de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjet Unie niet nagevolgd te worden.

Met de Verenigde Staten wordt op voet van gelijkwaardigheid samengewerkt op terreinen van wederzijds belang.

Verder moet de Europese Gemeenschap haar betrekkingen ontwikkelen met die democratische landen die geen lid van de Europese Gemeenschap zijn. In dit verband moet de Europese Gemeenschap ernaar streven voor landen die tot de Gemeenschap willen toetreden de best mogelijke voorwaarden te scheppen. Voor zover deze landen volgens een werkelijk democratisch

stelsel worden geregeerd, en zonder de problemen te onderschatten waarmee zowel de Gemeenschap als deze landen zelf te kampen hebben, moet een proces op gang worden gebracht dat het Griekenland, Portugal en Spanje mogelijk maakt zich geleidelijk steeds nauwer met de Gemeenschap te verbinden tot aan het uiteindelijk volwaardig lidmaatschap. Daarnaast moet de Europese Gemeenschap haar handelsbetrekkingen in alle sectoren verstevigen met de Noordepese landen, Oostenrijk, Zwitserland en Joegoslavië.

2. Europa als faktor voor ontspanning.

Europa wil in dit verband een mogendheid zijn in het teken van de vrede. Maatschappelijke vooruitgang in vrijheid en eigen verantwoordelijkheid naar binnen en naar buiten zijn voor ons alleen denkbaar wanneer wij de vrede bewaren. Wij willen daaraan onze bijdrage leveren en ondersteunen daarom het ontspanningsbeleid tussen Oost en West. Ons doel is een situatie te bewerkstelligen waarin een Europese vredesorde wordt verwezenlijkt.

De georganiseerde vrede is Europa niet gegeven, want alleen het feit dat er geen oorlog heerst, betekent nog geen gewaarborgde vrede. Wij bepleiten daarom een beleid dat er bewust naar streeft oorlog te voorkomen. Wij willen een ontspanningsbeleid tussen de blokken. Op de periode van konfrontatie moet definitief een periode van samenwerking volgen, omdat in de betrekkingen tussen de volkeren en landen het behoud van de vrede het voornaamste doel en het beheersende beginsel moeten zijn. Samenwerking op alle niveaus, kontakten en kulturele uitwisselingen, vriendschappelijke betrekkingen en vrijheid van vestiging zullen de verschillen tussen politieke stelsels niet uit de weg ruimen, maar zij zijn belangrijke en onmisbare bestanddelen van een vredespolitiek.

Het bestaan van militaire blokken is geen bijdrage tot de vrede en veiligheid in Europa. Er zal daarom worden gestreefd naar de opheffing van de machtsblokken als NAVO en Warschaupakt door de totstandkoming in Europa van een nieuw, kollektief veiligheidssysteem, waarin ook de neutrale landen kunnen deelnemen en dat de betrokken landen hun nationale vrijheid en identiteit verzekert. Dit nieuwe systeem dient een stap te zijn op weg naar een wereldomvattend veiligheidssysteem binnen het kader van de Verenigde Naties.

Europa zal streven naar een algemene, omvattende en gecontroleerde ontwapening. Een eerste stap op deze weg zal zijn, dat Europa zal streven naar een verklaring waarbij zij uitspreekt dat de NAVO niet als eerste kernwapens zal gebruiken en een dienovereenkomstige aanpassing van de strategie dient te ontwikkelen die afgestemd is op ontspanning.

Het gebruik van atoomwapens, om het even of het hierbij om strategische dan wel taktische wapens gaat, zou op het Europese kontinent voor de landen van beide blokken een rampzalige, verregaande zelfvernietiging betekenen.

Het feit dat Frankrijk en Groot-Brittannië over een nucleair potentieel onder nationaal toezicht beschikken, draagt niet bij tot de veiligheid in Europa; aan dit nucleair potentieel dient geen rol in de verdediging van Europa te worden toegekend. Een Europese kernmacht wordt afgewezen.

Bij het veiligheidsbeleid moet met name aan onderstaande factoren en problemen aandacht worden geschonken:

- Ontwapening, beperking van de bewapening, bewapeningskontrolle en evenwichtige vermindering van het grote militaire vernietigingspotentieel zijn voor de vooruitgang op het gebied van de ontspanning van beslissende betekenis.

- Zoals alle lidstaten van de Gemeenschap hun bijdrage tot de veiligheid van Europa moeten leveren, moeten ook alle stappen inzake ontspanning en ontwapening in nauw overleg worden genomen. De Europese Gemeenschap zal de ondertekening van internationale verdragen over de begrenzing en het verbod van bepaalde wapens, alsmede initiatieven voor de uitbreiding van deze verdragen niet in de weg staan. Ook zal ze actieve deelname aan ontwapeningskonferenties niet verhinderen.

Indien deze stappen niet tot de door de Gemeenschap beoogde resultaten leiden, behoudt elke lidstaat het recht eigen initiatieven te ontplooiën.

- De onderhandelingen over de CSVE-slotakte van Helsinki hebben aangetoond dat het belangrijk is de neutrale of niet-gebonden landen van Europa bij het ontspanningsbeleid te betrekken. De toekomstige onaantastbaarheid en blijvende afhankelijkheid van deze landen levert een belangrijke voorwaarde voor de ontspanning in Europa.

- Verkoop van wapens en oorlogsmateriaal aan racistische, fascistische en koloniale regeringen (b.v. Zuid Afrika, Rhodesië, Chili) wordt verboden. Een strenge reglementering voor wapenverkoop wordt opgesteld.

- Staten die als nieuwe lidstaten de weg naar de Europese Gemeenschap willen inslaan, moeten zich verplichten hun conflicten niet met militaire middelen uit te vechten.

- Een uitsluitend dan wel grotendeels uit vrijwilligers bestaand leger wordt afgewezen. Gestreefd zal worden naar een voortgaande democratisering en vermaatschappelijking van de krijgsmachtonderdelen van de NAVO.

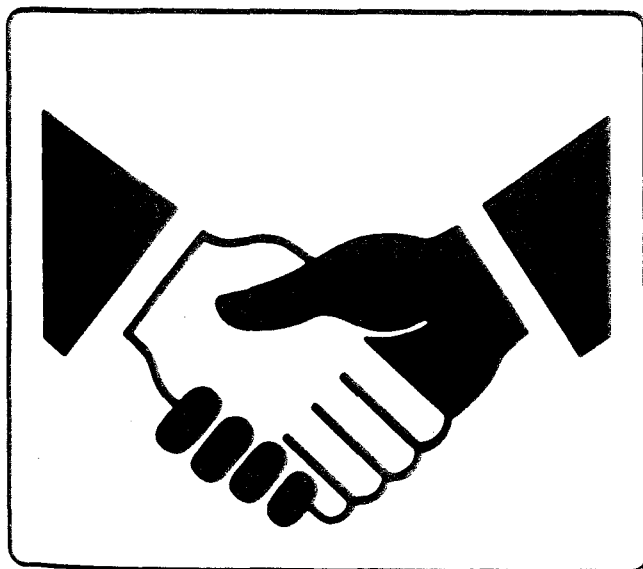
Doel van het ontspanningsbeleid moet zijn geleidelijk een situatie te bereiken waarin een onverhoedse militaire aanval onmogelijk is. De vooruit-

gang bij de onderhandelingen over de troepenvermindering in Europa zal echter onder andere ervan afhangen of de supermogendheden erin slagen het eens te worden over een volgend verdrag inzake de beperking van strategische wapens. De beperking van strategische nucleaire bewapening door de Verenigde Staten van Amerika en de Sovjet Unie is voor Europa van belang en een noodzakelijk bestanddeel van het ontspanningsbeleid.

Gevreesd moet worden, dat een nieuwe bewapeningswedloop zal ontstaan als de gesprekken en onderhandelingen over ontwapeningsmaatregelen niet tot concrete resultaten leiden. Op materieel, financieel en technologisch gebied worden elk jaar enorme bedragen voor vernietigingsdoeleinden en wapens uitgegeven. Wanneer deze middelen ook maar gedeeltelijke geïnvesteerd zouden worden in het welzijn van het mensdom, dan zouden daardoor nood en ellende aanzienlijk kunnen worden verlicht en verminderd.

Voor de Partij van de Arbeid, voor de andere Europese socialistische partijen en voor de arbeidersbeweging in Europa is vredespolitiek al meer dan 100 jaar een belangrijk bestanddeel van hun programma geweest. Tegenwoordig is in het atoomtijdperk een bewust nagestreefde vredespolitiek een zaak die voor de mensheid van vitaal belang is.

3. Europa als faktor voor solidariteit.

Vanuit het standpunt van de socialisten vormen de betrekkingen met de ontwikkelingslanden de belangrijkste uitdaging in de komende jaren. De diepe kloof in welvaart, kennis en macht tussen de rijke landen en de ontwikkelingslanden maakt een

beleid noodzakelijk dat ertoe bijdraagt deze kloof te overbruggen. Een kloof die nog steeds wordt vergroot onder andere door de aanwezigheid van multinationale ondernemingen. Dit beleid zal slechts slagen, wanneer de Europese Gemeenschap de internationale economische verhoudingen grondig ten gunste van de ontwikkelingslanden wijzigt. Een dergelijk beleid gericht op het tot stand brengen van een nieuwe internationale economische orde kan in het kader van de EG op verschillende wijzen worden bevorderd.

Solidariteit met de allerarmsten, bevordering van de emancipatie en onafhankelijkheid van de ontwikkelingslanden, vormen de kern van het beleid. Een dergelijk beleid kan in het kader van de Europese Gemeenschap op drie verschillende manieren worden bevorderd.

In de eerste plaats doordat de Gemeenschap in de intensieve internationale onderhandelingen tussen arme en rijke landen een gemeenschappelijk vooruitstrevend standpunt inneemt.

De ervaring leert dat in die gevallen waarin de Gemeenschap erin slaagt een doorbraak te bewerkstelligen, het ook andere rijke landen zoals de Verenigde Staten en Japan moeilijk valt niet te volgen.

Besluitvorming over ontwikkelingssamenwerking in onderling overleg van de rijke landen mag geen afbreuk doen aan bestaande overlegkaders, met name die in wereldwijd verband. Versterking van de Verenigde Naties op dit punt is gewenst.

In de tweede plaats moet de Gemeenschap door haar eigen beleid de positie van de ontwikkelingslanden verbeteren, waarbij niet alleen moet worden gedacht aan het klassieke samenwerkingsbeleid ten aanzien van ontwikkelingsvraagstukken, maar ook aan het beleid inzake de buitenlandse handel en het landbouwbeleid.

In de Europese Gemeenschap is een structuurplanning nodig waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van de ontwikkelingslanden.

In de derde plaats dient verdergaande samenwerking inzake het ontwikkelingsbeleid van de afzonderlijke lidstaten pas te geschieden, indien een werkelijke verbetering van de hulpinspanning, kwantitatief en kwalitatief, hiervan het gevolg is.

Hiertoe dient eerst overeenstemming te worden verkregen, door overleg en coördinatie, omtrent de uitgangspunten en doelstellingen van de ontwikkelingssamenwerking, zoals die onder andere zijn geformuleerd in de VN-ontwikkelingsstrategie.

In het kader van het bovenstaande moeten de onderstaande doelstellingen worden verwezenlijkt en van de volgende instrumenten gebruik worden gemaakt:

Doelstellingen.

De EG dient een beleid te voeren dat erop gericht is de zelfstandigheid van de ontwikkelingslanden te vergroten en een rechtvaardige verdeling van welvaart, kennis en macht in deze landen en tussen rijke en arme landen te bewerkstelligen.

Alle betrekkingen tussen de Gemeenschap en de landen van de Derde Wereld dienen te berusten op samenwerking op voet van gelijkheid, en de Gemeenschap dient de beginselen die aan de eis van een nieuwe internationale economische orde ten grondslag liggen, rechtstreeks te ondersteunen.

Aangezien het ontwikkelingsprobleem een wereldwijd vraagstuk is, moet de ontwikkelingssamenwerking van de Gemeenschap in toenemende mate op wereldwijde schaal plaatsvinden, en wel in de eerste plaats ten behoeve van de armste en minst ontwikkelde landen.

Daarnaast wordt vooral steun verleend aan die landen, die maatschappelijke hervormingen doorvoeren, waaraan de massa van de bevolking deelneemt en die vooral aan de armen ten goede komen.

De structurele aspecten van het ontwikkelingsvraagstuk brengt voor de Gemeenschap de noodzaak met zich mee dat deze niet alleen een beleid op het gebied van de ontwikkelingshulp voert. Ook op alle andere beleidsterreinen die voor de ontwikkelingslanden relevant zijn (b.v. buitenlandse handel, landbouw en multinationale ondernemingen) moet een bijdrage tot ontwikkelingssamenwerking worden geleverd.

Eveneens moeten de aanpassingsprocessen worden ondersteund die in de Gemeenschap als gevolg van de nieuwe internationale economische orde noodzakelijk zijn geworden (b.v. in het kader van het sociaal, industrieel en regionaal beleid).

Naast de voor de lange termijn ontworpen structurele verbetering van de positie van de ontwikkelingslanden blijft het het verplichtende beginsel van het beleid van de Gemeenschap maatregelen te nemen ter leniging van dringende nood.

Instrumenten.

Het stelsel van algemene preferenties op grond waarvan aan de ontwikkelingslanden bij de uitvoer van produkten naar de Gemeenschap preferentiële rechten worden toegekend, wordt aanzienlijk uitgebreid en vereenvoudigd. Dit is onder andere mogelijk door de systematische afschaffing van de momenteel in het stelsel nog bestaande beperkingen en uitzonderingsbepalingen, die tot doel hebben de industrie van de Gemeenschap te beschermen. Voorts dienen maatregelen te worden genomen waardoor de nieuwe regelingen van groter voordeel worden voor de armste landen. Het moet het doel van de Gemeenschap zijn alle douanerechten en handelsbeperkingen binnen een passende periode geleidelijk af te schaffen. Dit is in overeenstemming met het tussen de lidstaten toegepaste

systeem waarmee in 1958 werd begonnen. Landbouwprodukten dienen op dezelfde wijze te worden behandeld. De betrekkingen met andere rijke landen dienen later in het kader van het GATT te worden geregeld.

De Gemeenschap is bereid aan de uitvoering van het geïntegreerde grondstoffenprogramma van UNCTAD IV en aan de oprichting van een gemeenschappelijk fonds mee te werken. Het grondstoffenprogramma zal zowel instrumenten moeten bevatten om de exportopbrengsten zoveel mogelijk te garanderen, als om de grondstoffenprijzen te stabiliseren op een niveau dat redelijk is voor consumenten en producenten en dat een evenwicht tussen vraag en aanbod op langere termijn bevordert.

De Gemeenschap spant zich in voor het tot stand komen van een nieuw zeerecht, waarbij ook de ontwikkelingslanden evenredig aandeel dienen te hebben in de opbrengsten uit de exploitatie van de bodemschatten op de internationale zeebodem.

De Gemeenschap geeft de verzekering dat de officiële, geschoonde, ontwikkelingshulp (Gemeenschap plus lidstaten) binnen afzienbare tijd minimaal 1 procent van het bruto nationaal product zal bedragen. De Gemeenschap werkt mee aan de regeling ten aanzien van de schulden, die uitdrukkelijk rekening houdt met de ontwikkelingsfacetten van het vraagstuk en die zich niet beperkt tot financieringsaspecten. De Gemeenschap begint onderhandelingen met de ACP-landen met het doel het discriminerende karakter van de huidige Overeenkomst van Lomé ten opzichte van andere ontwikkelingslanden op te heffen. De Gemeenschap breidt haar financiële en technische hulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden aanzienlijk uit om op deze wijze tot een beter evenwicht te komen met de omvang van de ontwikkelingshulp aan de landen van de Overeenkomst van Lomé. De steunverlening van de Gemeenschap wordt zoveel mogelijk op die armste ontwikkelingslanden gekonsentreerd die het dringendst op rechtstreekse hulp zijn aangewezen en waarvan het nationale sociale beleid erop gericht is het lot van de armste bevolkingsgroepen te verbeteren. Bij de keuze van projecten en sectoren nemen de armste bevolkingsgroepen eveneens een centrale plaats in.

De ontwikkelingssamenwerking zal de bevordering en handhaving van de Rechten van de Mens inhouden. Ook de op dekolonisatie ge-

richte bevrijdingsbewegingen, vakbonden, boerenorganisaties en groeperingen die opkomen voor de rechten van de mens komen in aanmerking voor hulp. In het algemeen wordt aan de positie van de vrouw bijzondere aandacht besteed. De voorwaarden voor de toekenning van steunverlening van de Gemeenschap verschillen op grond van de stand en aard van de ontwikkeling in de afzonderlijke ontwikkelingslanden. Op gemeenschapsniveau wordt een bijdrage geleverd aan de afschaffing van de leveringsafspraken die aan de door de lidstaten toegekende steun verbonden zijn. Voorlopig wordt besloten dat in het kader van de steunmaatregelen ter beschikking gestelde bedragen behalve in de lidstaat die de steun toekent, ook in een ontwikkelingsland kunnen worden uitgegeven. In een volgende fase wordt overeengekomen dat de desbetreffende middelen ook in een andere lidstaat kunnen worden uitgegeven.

Voedselhulp dient naar aard en naar omvang primair te zijn afgestemd op de behoeften van de ontvangende landen en mede gericht te zijn op de bevordering van de voedselproductie ten behoeve van de eigen consumptie in de Derde Wereld.

De Gemeenschap moet daarbij volgens het 'forward planning'-beginsel te werk gaan en de verdeling behalve door bemiddeling van de reeds vermelde niet-gouvernementele organisaties in versterkte mate op grond van het wereldvoedselprogramma laten afwikkelen. De doelmatigheid van de voedselhulp wordt groter door een bijkomende financiële hulpverlening ter verbetering van de opslag en verdeling en door een betere voorlichting omtrent het gebruik van de produkten.

De Gemeenschap draagt ertoe bij dat de wereldmarktprijs voor granen en andere primaire voedingsstoffen wordt gestabiliseerd. Hiertoe dient de Gemeenschap mee te doen aan een stelsel van nationaal beheerde en internationaal gekoördineerde voorraden.

De Gemeenschap streeft naar verdere ontbinding van de besteding van de hulp bij een gelijkwaardige lastenverdeling en voldoende controle.

De Gemeenschap bevordert in samenwerking met ontwikkelingslanden de totstandkoming van gedrags- en investeringsregels, die in wereldverband leiden tot een effectieve controle op de handel en wandel van multinationale ondernemingen.

OPROEP AAN DE EUROPESE KIEZERS

1. Voor de eerste maal in de geschiedenis zullen de staatsburgers uit de negen Europese landen, tezamen ongeveer 140 miljoen kiezers, rechtstreeks hun vertegenwoordigers voor de Vergadering van de Europese Gemeenschap (het Europese Parlement) kiezen.
2. Voor democratische socialisten zijn deze verkiezingen niet een doel op zichzelf. Zij moeten worden gezien als een extra impuls in het streven naar een samenleving die vrij is van onderdrukking en exploitatie. Wij streven allen naar het gezamenlijke doel van een nieuwe wereldorde gebaseerd op democratische socialistische beginselen. De kiezers krijgen aldus de kans rechtstreeks aan vooruitgang in die richting mee te helpen.
3. Bij de opbouw van de Europese Gemeenschap hebben de gemeenschappelijk afgebakende sociale en menselijke doelstellingen te lang moeten wijken voor de logica van het kapitalistische marktstelsel, namelijk de behartiging van particuliere commerciële en financiële belangen. Natuurlijk zal een rechtstreeks gekozen Europees Parlement niet automatisch alle brandende problemen van onze tijd kunnen oplossen. Elk land zal door moeten gaan op eigen kracht en met eigen middelen de nodige sociale en economische veranderingen in te voeren; dit geldt ook voor de wetgeving. Maar wij zijn er diep van overtuigd dat een gezamenlijke actie in diverse terreinen de opmars naar deze doeleinden kan bespoedigen, zulks ten gunste van alle betrokkenen.
4. Onze partijen hebben in de loop der jaren onderling verschillende ervaringen opgedaan. Zij werken in landen waar het peil van de economische ontwikkeling, de heftigheid van de sociale strijd, culturele tradities, besef van de sociale problemen, de wisselwerking van interne politieke allianties zeer verschillend zijn. Toch hebben wij allen het gezamenlijke doel voor ogen van een Europa met een meer menselijk gezicht en met meer gelijke kansen voor onze burgers.
5. Met bezorgdheid zien wij:
  - de duidelijke onmacht om binnen de huidige maatschappelijke structuren het ernstige probleem van de werkloosheid op te lossen;
  - een ontwikkeling naar minder gelijkheid en solidariteit die blijkt uit de nog steeds breder wordende kloof tussen rijken en armen in de hele wereld ook maar binnen de Gemeenschap;
  - de ongebreidelde groei van productie en consumptie vooral in het welvarende deel van de wereld, die uitputting van natuurlijke rijkdommen en milieuverontreiniging tot gevolg heeft. Dit leidt tevens tot verslechtering van de leef- en arbeidsvoorwaarden van miljoenen werknemers. Socialistena kunnen en mogen hierin niet berusten.
6. De democratisch socialistische partijen geven daarom hierbij een opsomming van onderstaande in gezamenlijk overleg opgestelde beginselen:
  - het waarborgen van het recht op werk voor iedereen en vooral voor de jongeren;
  - het onder democratische controle brengen van de economische en sociale ontwikkeling;
  - bestrijding van vervuiling;
  - beëindiging van discriminatie, vooral van vrouwen;
  - bescherming van de consument;
  - het bevorderen van de vrede, veiligheid en samenwerking;
  - het verlenen, respectievelijk beschermen, van de rechten en de vrijheid van de mens.

A. Waarborging van het recht op werk

7. Werkloosheid wordt veroorzaakt door de crisis van het huidige economische stelsel. Het verscherpt de ongelijkheid tussen de individuen, geeft de vrouw minder kansen op werk, jonge mensen die geen baan kunnen vinden raken gedemoraliseerd, en het leidt tot wanhoop en ontgoocheling onder de samenleving.
8. De socialisten zullen trachten ervoor te zorgen dat alle lid-staten van de Europese Gemeenschap met een koerswijziging van resp. een betere controle op de economie en door een meer actief werkgelegenheids- en onderwijsbeleid, een bijdrage te leveren tot de oplossing van het werkloosheidsvraagstuk. De markteconomie leidt niet vanzelfsprekend tot sociale gerechtvaardigheid. Zolang een werkelijke economische democratie niet gerealiseerd is, kunnen de levens- en arbeidsomstandigheden meer menselijk worden. De onderverdeling van arbeid onder kapitaal moet verworpen worden. Zij zullen er in het bijzonder naar streven, dat een verdere economische groei degenen met de laagste inkomens ten goede zullen komen.
9. Het recht op werk is en blijft één van de hoofddoelstellingen van het socialisme. Het is een fundamenteel menselijk recht voor mannen en vrouwen. De eerste taak van de Europese Gemeenschap en van de lid-staten is daarom de bestrijding van de werkloosheid en het waarborgen van volledige werkgelegenheid. Daarom hechten de socialisten het grootste belang aan een beleid gericht op niet alleen volledige werkgelegenheid maar ook op verbetering van de werkomstandigheden.
10. Omdat wij strijden voor een maatschappij waarin de beschikbare rijkdom op eerlijke wijze wordt verdeeld, moeten wij de sociale en economische ontwikkeling vorm geven en begeleiden. De traditionele maatregelen zijn tekort geschoten; er zal een actief werkgelegenheidsbeleid en planning van de economie nodig zijn om de werkloosheid te verminderen. Wij streven ook naar een betere verdeling van het beschikbare werk, waarbij vooral wordt gedacht aan een kortere werkdag, een 35-urige werkweek en een systematisch beleid voor beroepsopleiding en herscholing. Wij moeten daarbij vooral letten op de categorieën mensen die de meeste moeite hebben om aan de slag te komen; jongeren, vrouwen, oudere werknemers, invaliden en buitenlandse werknemers.
11. De beste manier om dit te bereiken is via een gezamenlijk beleid van de grotere industriële landen. Een zodanig beleid zal slechts tot stand kunnen komen in nauwe samenwerking met de vakbondsorganisaties, in bijzonder met het Europees Vakverbond. Het EVV moet op communautair niveau meer betrokken worden bij de voorbereiding van, resp. de procedure voor de besluitvorming. Onze partijen zijn ook van plan hun voorstellen, waar mogelijk, samen met de vakbeweging uit te werken.
12. Wij beseffen dat voor de strijd tegen werkloosheid ook structurele hervorming en economische planning op langere termijn nodig zijn en dat in sommige sectoren de openbare bedrijven daarin de hoofdrol zullen spelen.

B. Democratische controle op economische en sociale ontwikkelingen

13. Het economisch beleid moet worden gebaseerd op een economische groei die beter is afgestemd op de verlangens van de mens, zonder verspilling van schaarse grondstoffen, zonder milieuvervuiling en gericht op meer solidariteit tussen de regio's.
14. Om aan deze verlangens te voldoen zouden wij gaarne een nauwe wetenschappelijke en technologische samenwerking zien tussen de diverse landen ten einde oudere industrieën te moderniseren en nieuwe te stichten. Wij zijn voorstanders van structurele hervormingen, van economische planning en van een behoorlijke controle op multinationale ondernemingen en op grote industriële en financiële concerns. Het nodige moet worden gedaan om investeringen te begeleiden, vooral in indu-

striële sectoren die vele internationale vertakkingen hebben. Er moet meer geld beschikbaar komen voor een regionaal en sociaal beleid dat gericht is op vermindering van grote tegenstellingen tussen de diverse regio's en bevolkingsgroepen.

15. Wij streven daarom naar:

- het vestigen van een behoorlijke en democratische structuur van het economische bestel en economische stabiliteit;
- de democratisering van de industrie in al haar geledingen zulks aangepast aan de bijzondere omstandigheden in de diverse landen en in samenwerking met de vakbondsbeweging;
- openbare controle van grote industriële en financiële concentraties en van multinationale ondernemingen;

nale ondernemingen;

- de ontwikkeling van arbeidscoöperaties en soortgelijke, voor het publiek nuttige ondernemingen;
- het stimuleren van kleine en middelgrote ondernemingen.

16. Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moet worden aangepast om meer evenwicht te brengen tussen produktie en verbruik, om de prijzen te stabiliseren en om via meer efficiency en een beter structureel beleid de inkomsten der boeren op een billijker grondslag te plaatsen. In het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid moet voortaan ten volle rekening worden gehouden met het belang van de consumenten.

C. De strijd tegen de vervuiling

17. De landen van de Europese Gemeenschap moeten gezamenlijk het voorbeeld geven voor een actie op wereldniveau om het ecologisch evenwicht te bewaren.

18. De verbetering van het leven in steden en ten plattelande en de strijd tegen de vervuiling mag niet worden beperkt tot de grenzen van één enkel land. Alleen door een nauwe samenwerking tussen onze landen kan de nodige bescherming van onze volkeren worden verkregen door gezamenlijk overeengekomen en ten uitvoer gelegde maatregelen.

19. Ten aanzien van het energieprobleem stellen wij voor:

- dat de Europese Gemeenschap een doeltreffend programma opstelt voor energiebesparing en ontwikkeling van andere energiebronnen;
- dat de verdere ontwikkeling, respectievelijk het gebruik van kernenergie pas plaats mag vinden als de controle en het beheer in openbare handen is en als de openbare veiligheid, gezondheid en het milieu op doeltreffende wijze worden beschermd.

D. Beëindiging van discriminatie, vooral van vrouwen

20. De socialisten zijn voor gelijkheid en verwerpen alle discriminatie, gebaseerd op geslacht, ras, geloof en politieke en levensbeschouwelijke opvattingen. Dit betekent dat wij tegen uitsluiting uit overheidsdienst zijn, als deze alleen is gebaseerd op de politieke overtuiging der betrokkene. Gelijkheid betekent ook speciale bescherming van de ouderen, van gehandicapten en sociale probleemgevallen. Mannen en vrouwen moeten in gelijke mate hun stempel kunnen drukken op de ontwikkeling van de maatschappij op alle niveaus, op het

werk en thuis, in het openbare en in het privéleven.

Mannen en vrouwen moeten gelijke toegang krijgen tot onderwijs, werk, sociale voorzieningen, het openbare leven, enz.

21. Om deze doelstellingen te verwezenlijken leggen wij vooral de nadruk op:

- aanpassing van de leerstof aan de behoeften van vrouwen;
- toegankelijkheid voor eenieder tot instellingen welke kinderen verzorgen;

- actieve bevordering in de gehele Europese Gemeenschap van een algemene geest van

tolerantie en kameraadschap.

E. Bescherming van de consument

22. In onze verbruiksmatenschap moet de bescherming van de consument tegen agressieve en misleidende reclame, misbruik van produkten die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van de individu en die verspilling van waardevolle grondstoffen aanmoedigen speciale aandacht krijgen. Het algemeen belang wordt vaak genegeerd in de zucht van producenten en adverteerders naar hoger verbruik van nutteloze goederen.

23. Wij stellen daarom voor:

- een objectieve voorlichting en het rechtzetten van misleidende reclame te bevorderen;
- democratische verbruikersverenigingen aan te moedigen en deze een betere rechtsbasis te geven om in geval van misbruik door producenten tegen deze laatste processen aan te spannen;
- de producenten in grotere mate verantwoordelijk te stellen voor de kwaliteit van hun goederen.

F. Bevordering van vrede, veiligheid en samenwerking

24. Vrijheid, rechtvaardigheid en solidariteit zijn niet alleen in onze eigen landen geldende beginselen, maar ze zijn ook de richtsnoeren voor de nieuwe economische wereldorde die wij willen stichten.

De socialisten in Europa zullen daarom helpen bij het bereiken van de ontspanning tussen Oost en West.

Wij streven naar de volledige tenuitvoerlegging van de Overeenkomsten van Helsinki en voor de bewerkstelling van vrede en veiligheid in de gehele wereld. Intussen zal al het mogelijke worden gedaan om de bewapeningswedloop, vooral in nucleaire wapens, stop te zetten en om de verkoop van wapens onder internationale controle te brengen. Er moet een bevredigende oplossing komen om de verspreiding van nucleaire wapens te verhinderen. De socialisten zullen niet meewerken aan het leveren van wapen aan fascistische of rassistische regimes.

delen van de wereld, zal het tot een duurzame vrede bijdragen.

26. Daarom zouden wij de Europese samenwerking met de ontwikkelingslanden willen verdiepen. De beginselen voor een zodanige samenwerking zijn dat:

- de Gemeenschap moet bijdragen tot de algemene vooruitgang van de ontwikkelingslanden;
- de onafhankelijkheid van de ontwikkelingslanden en van hun recht verschoond te blijven van politieke, dan wel commerciële inmenging in hun zaken, volledig moet worden erkend;
- de buitenlandse handel voor de ontwikkelingslanden voordeliger moet worden;
- de wetenschappelijke en technische samenwerking voor alle betrokkenen voordeel oplevert;
- een overeenkomst tot stand komt over een gezamenlijke actie, ten einde op wereldniveau goede en eerlijke spelregels op te stellen voor het monetaire stelsel en voor economische transacties.

25. Op den duur zullen de rijke landen zich moeten neerleggen bij een langzamere groei van hun materiële welvaart om het Noord-Zuid-conflict te kunnen oplossen. Pas als Europa blijk geeft van actieve solidariteit met de armere

27. De Overeenkomst van Lomé moet worden gezien als een belangrijke stap in de goede richting. Maar er moet nog veel worden gedaan aan ontwikkelingshulp en samenwerking.

Ons programma terzake kan als volgt worden samengevat:

- hulp moet worden geconcentreerd op de armste landen, en op landen die de levensstandaard van hun armste bevolkingsgroepen willen verhogen;
- ongebonden officiële ontwikkelingshulp moet worden verhoogd tot één procent van het BNP van de Europese Gemeenschap;
- de Gemeenschap moet haar financiële steun

uitbreiden tot niet-geassocieerde ontwikkelingslanden;

- het geïntegreerde programma van UNCTAD IV inzake grondstoffen moet worden gesteund;
- de Europese Gemeenschap moet het Handvest van de Verenigde Naties over de economische rechten en verplichtingen van alle landen overnemen en ten uitvoer leggen.

G. Uitbreiding, respectievelijke verdediging van de rechten van de mens en van de burgerrechten

28. De rechten van de mens zijn geworteld in de meest elementaire menselijke instincten. De boodschap die de socialisten willen uitdragen is dat de enige zekere weg voor het bereiken van elementaire mensenrechten leidt via de stichting van een vrij en democratische politiek, economisch en sociaal stelsel. Het bevorderen van de rechten van de mens moet op oprechte wijze gebeuren en mag beslist niet een middel worden met politieke doeleinden.

29. Daarom zullen wij in de Vergadering van de Gemeenschap (het Europese Parlement) eisen:

- dat alle lid-staten van de Gemeenschap volledig de Europese Conventie inzake de rechten van de mens ten uitvoer leggen;
- dat de Europese Gemeenschap vooraan zal staan in de strijd voor de verwezenlijking van de rechten van de mens in de gehele wereld.

30. Voor wat betreft de rechten van de staatsburgers van de Gemeenschap zullen wij streven naar:

- de uitbanning van alle wettelijke en politieke discriminaties onder de staatsburgers van elk land, waar ze ook in de Gemeenschap mogen wonen;
- dat de fundamentele economische en sociale rechten onderdeel worden van de communautaire rechten, waaronder het recht op werk. Elke vorm van discriminatie tegen buitenlanders moet worden beëindigd.
- alle staatsburgers van de Gemeenschap moeten de hoogste politieke en wettelijke rechten krijgen.

31. Wij begroeten de terugkeer van de democratie in Griekenland, Spanje en Portugal; wij zijn warme voorstanders van de toetreding van deze landen tot de Gemeenschap. Bovendien geloven wij dat het democratisch Europa met spoed de democratie in deze landen moet helpen schragen en blijf moet geven van zijn solidariteit met de werkende klassen in de desbetreffende landen.

Wij weten dat de economische en sociale structuur van deze landen en de produkten welke zij voortbrengen nopen tot bepaalde aanpassingsafspraken met een behoorlijk tijdschema van de overgangsperioden, ten einde de legitieme belangen van iedereen - in de Gemeenschap en ook in Griekenland, Portugal en Spanje - te eerbiedigen.

De uitbreiding van de Gemeenschap moet een bron worden voor nieuwe kracht en dynamiek in Europa.

32. Wij zien de Europese Gemeenschap niet als een doel op zichzelf. Deze beslaat trouwens ook niet geheel Europa. De neiging om het woord "Europa" te gebruiken als een beschrijving van de Gemeenschap is afkeurenswaardig, want het versluiert het feit dat de meerderheid van de Europese landen en volkeren niet tot de Gemeenschap behoren. Wij geloven dat de strijd voor het internationale socialisme verder gaat dan de grenzen van de Gemeenschap.

33. Het rechtstreeks gekozen Europese Parlement

moet beginnen zich binnen het bestek van de bestaande Verdragen te ontwikkelen. Wij beseffen dat een verdere overdracht van bevoegdheden van nationale regeringen naar de instellingen van de Gemeenschap of van nationale parlementen naar het Europese Parlement, pas mogelijk is als de nationale regeringen en parlementen daartoe een duidelijke en rechtstreekse goedkeuring hebben verleend.

34. In ieder van de negen staten van de Gemeenschap vormen de democratische socialisten een belangrijk en samenhangend politiek krachtenveld.

Al deze voorstellen zijn goedgekeurd door de democratische socialistische partijen van de Europese Gemeenschap. Wij zullen ze in elk geval van die landen verdedigen.

35. Het progressieve beleid van de socialistische partijen is nu zuiverder dan ooit afgestemd op de verlangens van de Europeanen, want het is nu zonneklaar dat de huidige problemen niet met het kapitalisme kunnen worden opgelost.

De taak voor het oplossen van de problemen vandaag de dag moet zowel op nationaal als op communautair niveau worden uitgevoerd en deze kan worden vergemakkelijkt door een nauwere Europese samenwerking.

Voor het welslagen van de actie in het belang van iedereen, moet de Socialistische beweging in het rechtstreeks verkozen Europese Parlement en in de parlementen van de lid-staten een krachtige stem laten horen.

Trefwoordenregister

Arbeidsvoorwaarden (8, 9, 16) .....
 Beslissingsbevoegdheden (6) .....
 Begroting (6) .....
 Berufsverbote (7) .....
 Belastingen (11) .....
 Buitenlandse Werknemers (16) .....
 Buitenlands Beleid (19) .....
 Centralistische besluitvorming (5) .....
 CAO (15) .....
 Derde Wereld (4) .....
 Discriminatie (10) .....
 Defensie (20) .....
 Economisch en Sociaal Comité (7) (8) .....
 Economisch beleid (11) .....
 Energie (12) .....
 Grondstoffen (4) (12) .....
 Gemeenschappelijk beleid (5) .....
 Gehandicapten (16) .....
 Gezondheidszorg (17) .....
 GATT (25) .....
 Hof van Justitie (7) .....
 Helsinki (19) .....
 Handelsbeperkingen (23) .....
 Inflatie (4) (10) .....
 Investeringsbank (10) .....
 Inkomen (11) (10) .....
 Innovatie (11) .....
 Investerings (17) .....
 Commissie (6) .....
 Kollektieve goederen (10) .....
 Kartelpraktijken (10) .....
 Konsumentenbeleid (14) .....
 Korruptie (15) .....
 Culturele minderheden (18) .....
 Landbouw (10) (13) .....
 Milieu (4) (17) .....
 Multinationals (4) (15) .....
 Ministers (6) .....
 Mensenrechten (7) .....
 Monopolies (10) .....

Monetair beleid (12) (10) .....
 Militaire blokken (20) .....
 Nationaliseren (9) (10) .....
 Ontwikkelingslanden (4) (23) (21) .....
 Overdragen van taken (6) .....
 Omkoping (15) .....
 Oost Europa (19) .....
 Ontspanning (19) .....
 Ontwapening (20) .....
 Parlement (17) .....
 Prijzen (10) .....
 Planning (10) .....
 Rechtstreekse verkiezingen (6) .....
 Regionaal beleid (9) (12) (17) .....
 Regionaal Fonds (10) .....
 Ruimtelijke Ordening (17) .....
 Rechten van de mens (23) .....
 Schaalvergroting (2) .....
 Scholing (9) (18) .....
 Sociaal Fonds (9) .....
 Socialisaties (10) .....
 Sociale Premies (11) .....
 Structuurbeleid (11) (12) .....
 Sociale zekerheid (15) .....
 Solidariteit (21) .....
 Tweede Wereldoorlog (4) .....
 Vakbeweging (5) .....
 Verdrag van Rome (5) .....
 Vijfendertigjarige werkweek (9) .....
 Valuta (10) .....
 Vermogensverdeling (5) .....
 Visserijbeleid (14) .....
 Vormingsmogelijkheden (18) .....
 Verenigde Staten (19) .....
 Veiligheid (19) .....
 Vrede (20) .....
 Verenigde Naties (20) .....
 Vrijwilligersleger (20) .....
 Voedselhulp (23) .....
 Werkloosheid (4) .....
 Werkgelegenheid (8) (9) .....
 Wapenhandel (20) .....

12 PARTIJEN, 1 FRAKTIE

Socialisten en Sociaal-Demokraten uit de negen landen van de Europese Gemeenschap werken samen in een Federatie.

Daarmee vormen ze het enige parlementair-politieke samenwerkingsverband waarin partijen uit alle negen landen van de EEG zijn vertegenwoordigd. Bij de Liberalen zijn het de Ieren die binnen de Europese Liberale Democraten verstek moeten laten gaan; Bij de christen-democratische Europese Volks Partij (EVP) ontbreken Denemarken en Groot-Brittannië. Een poging - mede op initiatief van de duitse christen-democraat Franz Josef Strauss - om in de samenwerking binnen Europa óók de franse Gaullisten, de engelse Conservatieven en de rechtse Deense partij 'Det Konservative Folkeparti' te betrekken ondervond te veel weerstand. Deze partijen werken nu met o.a. CDU en CSU samen in de Europese Democratische Unie, een samenwerkingsverband dat ook partijen uit niet-EEG landen omvat.

NIEUWE FASE

De Federatie van Socialistische- en Sociaal-Democratische partijen in de Europese Gemeenschap bestaat in de huidige vorm sinds april 1974. De samenwerking tussen europese so-

cialisten dateert natuurlijk al van veel vroeger datum. Al in 1954 werd binnen de voorloper van de huidige EEG, de Europese Kolen en Staal Gemeenschap (ESKG) een socialistische fractie gevormd onder leiding van o.a. Guy Mollet en Erich Ollenhauer.

In 1957 kreeg die samenwerking ook op het niveau van de partijen gestalte in het z.g. Verbindingsbureau. De huidige Federatie ontstond na de uitbreiding van de Gemeenschap met Denemarken, Ierland en Groot Brittannië.

De Federatie houdt tenminste ééns per twee jaar een congres waarop besluiten worden genomen over gemeenschappelijke politieke standpunten en over huishoudelijke aangelegenheden. Meerdere malen per jaar vergadert het z.g. Bureau van de Federatie, waarin alle partijen zijn vertegenwoordigd. De dagelijkse leiding is in handen gegeven van het Presidium: voorzitter, 4 vice-voorzitters en sekretaris-generaal.

Het laatst gehouden congres - van 10 tot 12 januari j.l. in Brussel - koos de internationaal sekretaris van de franse socialistische partij Robert Pontillon tot voorzitter. Sicco Mansholt is één van de vice-voorzitters.

INFORMATIE OVER DE AANGESLOTEN PARTIJEN

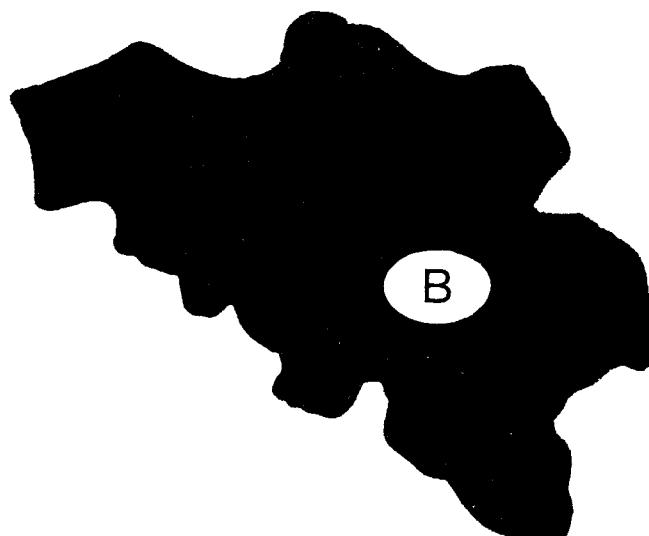
BELGIË

Parti-Socialiste.

voorzitter: André Cools
opgericht: 1978
aantal leden: 180.000
zetels: in 1977 35 van de 91 waalse zetels in de kamer van afgevaardigden.

Belgische Socialistische Partij

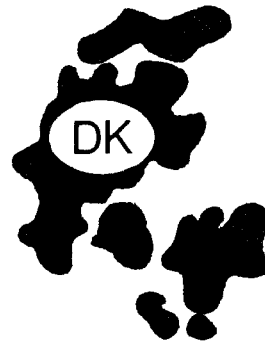
voorzitter: Karel van Miert
opgericht: 1978
aantal leden: 130.000
zetels: in 1977 27 van de 121 vlaamse zetels in de kamer van afgevaardigden.

DENEMARKEN

Socialdemokratiet

voorzitter: Anker Jørgensen (tevens minister-president)
opgericht: 1871. Sinds 1913 de grootste partij van Denemarken.
aantal leden: 125.000
zetels: 67 zetels in de 'Folketing'.
37% van alle stemmen.

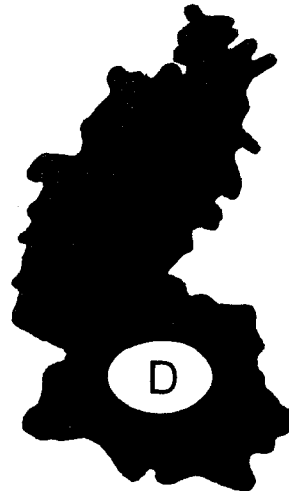

BONDSREPUBLICIEK DUITSLAND

Sozialdemokratische Partei Deutschlands

voorzitter: Willy Brandt
opgericht: 1875 als samenvoeging van Lasalle's Allgemeinen Deutschen Arbeitsverein en Bebel en Liebknecht's Sozialdemokratische Arbeiterpartei.
aantal leden: 1.000.000
zetels: 224 van de 518 zetels van de Bundestag.

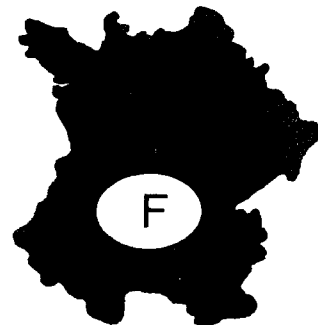

FRANKRIJK

Parti Socialiste

eerste sekretaris: Francois Mitterand
opgericht: 1905, als SFIO
aantal leden: 105 zetels in het Huis van Afgevaardigden, 22,8% van alle stemmen.

IERLAND

The Labour Party

leider: Frank Cluskey
opgericht: 1912
aantal leden: 200.000
zetels: 10.000
zetels: 18 van de 148 zetels in de Dil

ITALIË

Partito Socialista Italiano

sekretaris generaal: Bettino Craxi
opgericht: 1892

aantal leden: 450.000
zetels: 57 afgevaardigden, 9,6%
van alle stemmen.

Partito Socialista Democratico Italiano

sekretaris generaal: Pietro Longo
opgericht: 1947, als afsplitsing van de
PSI

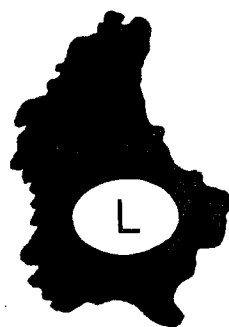
aantal leden: 150.000
zetels: 15 afgevaardigden, 3,4%
van alle stemmen.

LUXEMBURG

Letzeburger Sozialistische Arbechter Partei

voorzitter: Lydie Schmidt
opgericht: 1902
leden: 4000
zetels: 17 van de 59 zetels in het
parlement.

NEDERLAND

Partij van de Arbeid

voorzitter: Ien van den Heuvel
opgericht: 1894 als SDAP
leden: 125.000
zetels: 53 van de 150 zetels in de
Tweede Kamer, 33,8% van
alle stemmen.

VERENIGD KONINKRIJK

Labour Party

leider: James Callaghan
opgericht: 1900 als Labour Rep-
resentation Committee
leden: 659.058 individuele leden
5.498.891 vakbondsleden
zetels: 319 van de 608 zetels in het
Lagerhuis

Social Democratic and Labour Party

leider: Gerry Fitt
opgericht: 1970
leden: ca. 7500
zetels: 113 zetels in Gemeentera-
den. 1 zetel in Lagerhuis.

